

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

1968. július 12.

bkk. 1. csikós nagy béla beszéde

hi/tm/zs/gy/bs

1968. július 12.

rendelkezésre bocsátjuk csikós nagy béla államtitkár beszédét, amely a parlament mai ülésén hangzik el. e m b a r g o feloldásig!

x x x x

csikós nagy béla államtitkár, az országos árhivatal elnöke a pénzügyminiszteri expozénak az új gazdaságirányítási rendszer első tapasztalatait értékelő részével foglalkozott.

megállapította: a fél év tapasztalatai természetesen nem elegendők egyértelmű és minden részletre kiterjedő következtetések levonására, de az bizonyos, hogy az élet már alapjaiban igazolta a nagyszabású párt- és kormányelhatározást. az első eredmények már mutatkoznak: ésszerűbben, kevesebb bürokratikus megkötéssel fejlődik a népgazdaság, erősödnek a termelés és a fogyasztás kölcsönhatásai, és mindez fokozatosan a jobb gazdasági hatékonyság útján megy végbe. hozzáfűzte: a vállalati önállóság további növelésére, legalábbis az állami irányítás néhány területén, esetleg hamarabb sor kerülhet, mint ahogyan azt tavaly elképzelték, gondolva itt elsősorban az árszabályozásra és a termék-forgalmazás rendjére. nincs szó arról, hogy a vállalati önállóság nem vetett volna fel problémákat, ezek azonban részben függetlenek az alkalmazott gazdasági mechanizmustól, részben leküzdésük is könnyebb, ha a vállalati gazdálkodás még meglévő kötöttségeit tovább csökkentjük.

a továbbiakban az áralakulás és az áruforgalom néhány időszerű kérdését érintette. emlékeztetett arra, hogy a mezőgazdaságban kétütemű intézkedéssel 17 százalékkal emelték a felvásárlási árszínvonalat. az első intézkedésre 1966 elején, a másodikra 1967 őszén, illetve 1968 elején került sor. az új árakat azonban már múlt év közepén meghirdették, így a termelőszövetkezetek már ezek ismertetésében készülhettek fel az 1967/68-as gazdasági évre.

/folyt. köv./

9.30/11

- 1 -

9.30/11

9.30/11

parlament

bkk. 1. /csikós nagy.... 1. folyt./ g

a jelek azt mutatják, hogy az új árak kedvezően hatnak a mezőgazdaság belterjes fejlesztésére. az agrártermékek tulnyomó részénél a mai árak előreláthatóan az 1968/68-es gazdasági évben is alkalmazhatók lesznek.

- az iparban az új termelési árrendszert 1968-ban vezettük be - mondta. ujszerű problémát kellett megoldanunk. némileg ugyanazt, mint a mezőgazdaságban 1957-ben, amikor megszüntettük a termékbeadási kötelezettséget és felvásárlásra térünk át. most az iparban a tervutasításra történő termelés szűnt meg, tehát itt is az anyagi érdekeltség rendszerében kellett a társadalmi és vállalati érdekeket egyeztetni. ehhez egyebek mellett nemcsak az ipari termelési árak, de az áralakulás egész mechanizmusát is meg kellett változtatni. egy ilyen nagyszabású reform természetesen nem történhetett minden zökkenő nélkül. iparunk egyidejűleg csaknem kétmillió féle terméket állít elő. havonta 15 000 termékféleség cserélődik. a termékek között bonyolult technológiai és költség-összefüggések állnak fenn. nem volt könnyű 1966-ban és 1967-ben megbecsülni, milyen lesz 1968-ban a termelés összetétele, miképpen fog változni a munka termelékenység, milyen külkereskedelmi ártendenciák érvényesülnek és mindezek hatására hogyan alakulnak majd a termelési feltételek.

az ipar egészét nézve úgy tűnik, nincs túlságosan nagy eltérés a vállalatoknál realizálódó és a pénzügyi szabályozók kialakításánál feltételezett nyereség között. viszont iparági, vállalati és termék-vonatkozásban az eltérések jelentősek. a kormány még 1967-ben úgy döntött: korrigálni kell a rögzített és a maximált termelési árakat, valamint a termelési árakra ható tényezőket - mint például az állami visszatérítést -, ha a vizsgálatok kiderítenék, hogy a termelési költség és a világpiaci ár lényegesen eltér attól, amivel az árrendezésnél számoltunk. ezért sor kerülhet - bár nem túl széles körben - a termelési árak, illetve az árakra ható vállalati jellegű szabályozók módosítására. ezeket a módosításokat úgy kívánjuk végrehajtani, hogy ne gyöngítse a vállalatoknak az irányítási rendszer stabilitásába vetett bizalmát.

/folyt. köv./

9.35/11

942 Zeln' 10-2

- 2 -

parlament

bkk. 1. /csikós nagy.... 2. folyt./ gy

az évtől a forgalmi adót nem az ipar, hanem a kereskedelem fizeti. ez nehézségeket is okozott. úgy tűnik, nem sikerült a forgalmi adó rendszerét úgy átalakítani, ahogyan azt a kereskedelem kívánalmi megkövetelik. ezekkel a kérdésekkel foglalkozunk és szeretnénk az év végéig tisztább, s a kereskedelem számára is elfogadhatóbb mechanizmust teremteni. de a kereskedelmi számvitel is javításra szorul. a kereskedelmi számvitel hatósági árrendszerben alakult ki, így nem könnyű olyan árvisszonyokkal összhangba hozni, ahol a terméknek különböző ára lehet és az ár változhat.

- az új ipari árrendszer működésének első félévi tapasztalatai általában megfelelnek a várakozásnak. az import és export árak szabaddá tétele megszüntette az ipar elkülönítését a nemzetközi piacoktól. termelő vállalataink piackutatást végeznek, kalkulálnak. persze sok még a megoldatlan kérdés, de a folyamat kedvezőnek ítélni lehet.

- az ipari kooperációban a legtöbb termék termelési ára szabad: az árat a vállalatok közötti áruszerződések szabályozzák. vagyis - bizonyos kivételektől eltekintve - az ipari félkésztermékek és a beruházási javak árai a kereslet-kínálat viszonyaitól függően alakulnak. az árak e területeken lényegében már jelzik az egyensúlyzavarokat. ezzel kapcsolatban ez idő szerint a beruházási javak piacán észlelhető feszültség okoz problémát. egyes munkaeszközök iránti kereslet, különösen azonban az építési megbízások, olyan színvonalon alakultak ki, ami meghaladja lehetőségeinket. úgy vélem, a pénzügyminiszter elvtárs egyetért velem abban, hogy a költségvetési finanszírozást és a beruházási hitelfolyósítást a jövő szempontjából meg kell vizsgálni - mondta.

- az ipari termelés anyagellátása általában kedvező. ez mindenképp arra vezethető vissza, hogy az új gazdaságirányítási rendszerre anyagkészletek gyűjtésével is felkészültünk. ennek ellenére anyagellátási gondjaink bőven vannak. nemcsak arról van szó, hogy az ipar többet termel, de arról is, hogy átalakulóban van az ipari termelés anyagszerkezete.

/folyt. köv./

9.40/e

942 Zeln'

10-2

- 3 -

parlament

bkk. 1. /csikós nagy.... 1. folyt./ g

a jelek azt mutatják, hogy az új árak kedvezően hatnak a mezőgazdaság belterjes fejlesztésére. az agrártermékek túlnyomó részénél a mai árak előreláthatóan az 1968/68-es gazdasági évben is alkalmazhatók lesznek.

- az iparban az új termelési árrendszert 1968-ban vezettük be - mondta. újszerű problémát kellett megoldanunk, némileg ugyanazt, mint a mezőgazdaságban 1957-ben, amikor megszüntettük a termékbeadási kötelezettséget és felvásárlásra térünk át. most az iparban a tervutasításra történő termelés szűnt meg, tehát itt is az anyagi érdekeltség rendszerében kellett a társadalmi és vállalati érdekeket egyeztetni. ehhez egyebek mellett nemcsak az ipari termelési árak, de az áralakulás egész mechanizmusát is meg kellett változtatni. egy ilyen nagyszabású reform természetesen nem történhetett minden zökkenő nélkül. iparunk egyidejűleg csaknem kétmillió féle terméket állít elő. havonta 15 000 termékfélése cserélődik. a termékek között bonyolult technológiai és költség-összefüggések állnak fenn. nem volt könnyű 1966-ban és 1967-ben megbecsülni, milyen lesz 1968-ban a termelés összetétele, miképpen fog változni a munka termelékenység, milyen külkereskedelmi ártendenciák érvényesülnek és mindezek hatására hogyan alakulnak majd a termelési feltételek.

az ipar egészét nézve úgy tűnik, nincs túlságosan nagy eltérés a vállalatoknál realizálódó és a pénzügyi szabályozók kialakításánál feltételezett nyereség között. viszont iparági, vállalati és termék-vonatkozásban az eltérések jelentősek. a kormány még 1967-ben úgy döntött: korrigálni kell a rögzített és a maximált termelési árakat, valamint a termelési árakra ható tényezőket - mint például az állami viszsztatérítést -, ha a vizsgálatok kiderítik, hogy a termelési költség és a világpiaci ár lényegesen eltér attól, amivel az árrendezésnél számoltunk. ezért sor kerülhet - bár nem túl széles körben - a termelési árak, illetve az árakra ható vállalati jellegű szabályozók módosítására. ezeket a módosításokat úgy kívánjuk végrehajtani, hogy ne gyöngítse a vállalatoknak az irányítási rendszer stabilitásába vetett bizalmát.

/folyt. köv./

9.35/11

941 2eln' 10-2

- 2 -

parlament

bkk. 1. /csikós nagy.... 2. folyt./ gy

az évtől a forgalmi adót nem az ipar, hanem a kereskedelem fizeti. ez nehézségeket is okozott. úgy tűnik, nem sikerült a forgalmi adó rendszerét úgy átalakítani, ahogyan azt a kereskedelem kívánalmi megkövetelik. ezekkel a kérdésekkel foglalkozunk és szeretnénk az év végéig tisztább, s a kereskedelem számára is elfogadhatóbb mechanizmust teremteni. de a kereskedelmi számvitel is javításra szorul. a kereskedelmi számvitel hatósági árrendszerben alakult ki, így nem könnyű olyan árvisszonyokkal összhangba hozni, ahol a termékek különböző ára lehet és az ár változhat.

- az új ipari árrendszer működésének első félévi tapasztalatai általában megfelelnek a várakozásnak. az import és export árak szabaddá tétele megszüntette az ipar elkülönítettségét a nemzetközi piacoktól. termelő vállalataink piackutatást végeznek, kalkulálnak. persze sok még a megoldatlan kérdés, de a folyamat kedvezőnek ítélnél.

- az ipari kooperációban a legtöbb termék termelési ára szabad: az árat a vállalatok közötti áruszerződések szabályozzák. vagyis - bizonyos kivételektől eltekintve - az ipari félkésztermékek és a beruházási javak árai a kereslet-kínálat viszonyaitól függően alakulnak. az árak e területeken lényegében már jelzik az egyensúlyzavarokat. ezzel kapcsolatban ez idő szerint a beruházási javak piacán észlelhető feszültség okoz problémát. egyes munkaeszközök iránti kereslet, különösen azonban az építési megbízások, olyan színvonalon alakultak ki, ami meghaladja lehetőségeinket. úgy vélem, a pénzügyminiszter elvtárs egyetért velem abban, hogy a költségvetési finanszírozást és a beruházási hitelfolyósítást a jövő szempontjából meg kell vizsgálni - mondta.

- az ipari termelés anyagellátása általában kedvező. ez mindenekelőtt arra vezethető vissza, hogy az új gazdaságirányítási rendszerre anyagkészletek gyűjtésével is felkészültünk. ennek ellenére anyagellátási gondjaink bőven vannak. nemcsak arról van szó, hogy az ipar többet termel, de arról is, hogy átalakulóban van az ipari termelés anyagszerkezete.

/folyt. köv./

9.40/e

942 2eln'

10-2

- 3 -

bkk. 1. / csikós nagy.... 3. folyt./ gy

a gépipar részéről az átlagosnál jóval nagyobb mértékben növekszik az igény a minőségi acélféleségek, a textilipar részéről a szintetikus anyagok, az ipar részéről általában a műanyagok, az építőipar részéről a vasszerkezetek iránt. továbbá általános a hajlam a korszerű csomagolási, kiszerezési eljárások alkalmazására, ami anyagigényekkel jár. ezek rendkívül pozitív változások, végső soron javítják a termékek minőségét, a gépek műszaki paramétereit. mindennek nyomán fokozatosan bővül majd a fogyasztási cikkek választéka, javul a minőség, s a világpiacon termékeink versenyképessége.

hangsúlyozta az államtitkár, hogy a külföldről behozott anyagok zömét a kgst piac szolgáltatja. a kgst országokkal kereskedelmi megállapodásaink vannak, ezeket nem mindig lehet menet közben változtatni. marad tehát a tőkés anyag-import. ezt viszont csak olyan mértékig tehetjük szabaddá, amilyen mértékig azt a tőkés világpiacra irányuló export finanszírozza. ezért tettük a vállalatok számára lehetővé devizahitel igénybevételét, vagyis minden korlátozás nélkül biztosítjuk a tőkés valutát, ha az ipar ésszerű feltételek mellett tőkés export többletet vállal. máris sokan éltek ezzel a lehetőséggel.

ezután arról beszélt, hogy az új ármechanizmusnak az áru-forgalomra gyakorolt hatása kibontakozóban van a fogyasztási cikkek piacán is. új kezdeményezésekkel találkozunk a kereskedelem területén. kialakulóban van a mezőgazdasági üzemek és a kiskereskedelem kapcsolata. ez mind mennyiségileg, mind minőségben és választékban javítja az élelmiszer-ellátást. viszonylag lassan fejlődik a kiskereskedelem és az ipar közvetlen kapcsolata. mégis, a kiskereskedelem áprilisban már 50 százalékkal több árut szerzett be közvetlenül az ipartól, mint tavaly. a kereskedelem és az ipar közös boltokat is létrehozott. ezek egy-egy iparvállalat termékeinek kizárólagos árusításával foglalkoznak.

a kereskedelmi üzletpolitika kibontakoztatásának legjelentősebb területe a fogyasztói árak szabályozása, amire persze csak bizonyos korlátok között nyílik lehetőség.

/folyt. köv./
9.50/119.52.2.2
10.2

- 4 -

bkk. 1. / csikós nagy.... 4. folyt./ gy

a közszükségleti cikkek és az alapvető szolgáltatások ára rögzítve van és lesz a következő években is. széles körben működik ugyanakkor a hatósági ár maximális árként, lehetőség nyílik tehát a fogyasztói árak csökkentésére. az eddigi ármozgások úgy értékelhetők, hogy elősegítették az igényeknek jobban megfelelő termelés-kialakítását.

- a fogyasztott élelmiszer-mennyiség 11 százalékkal emelkedett a vaj, a tejtermékek, a kakaó, egyes édesipari termékek árszállítása következtében.

a ruházati cikkek fogyasztói árszintje az 1968. januárhoz viszonyítva mintegy 2,5 százalékkal emelkedett, de ezt első sorban nem az árak emelkedése okozta, hanem az, hogy a lakosság a korábbinál több jó minőségű árut vásárolt. a vegyes iparcikkek eladása 9 százalékkal nőtt, főként annak eredményeként, hogy együttes árszintjük a múlt év azonos időszakához viszonyítva több mint 2 százalékkal csökkent. építési, szerelési cikkekkel, építőanyagokkal, butorokkal az áru kínálat nem tette lehetővé az igények maradéktalan kielégítését.

- az állami és a társadalmi szervek rendszeresebben ellenőrzik a termelőknél és a kereskedelemben az árak alakulását. a kereskedelem szigorúbb ellenőrzést vezetett be az áruk átvételénél. az ipari üzemek új termékei pedig már általában jobbak és korszerűbbek a korábbi gyártmányoknál.

végül emlékeztetett arra, hogy 1967-ben, amikor az 1968. évi fogyasztói árindexkedéseket tárgyalták, úgy tervezték, hogy a fogyasztói árszínvonal 1968-ban 1-2 százalékkal emelkedik. ennek megfelelően alakította ki a kormány az 1968. évi bérpolitikát is, biztosítva a reálbérek emelkedését. miután nem lehetett előre pontosan tudni, milyen áremelkedések következnek be ott, ahol az árakat felszabadították, 1968. január 1-én egy százalékkal csökkentették a fogyasztói árszínvonalat.

/folyt. köv./

9.55/11

10.2.2.2

10.2

- 5 -

parlament

bkk. 1. /csikós nagy.... 5. folyt./ gy

a helyzet valójában úgy alakult, hogy ez év közepén az árszintvonal negyed százalékkal volt a tavalyi tehát stabilabbnak bizonyult, mint feltételezték. az első félévi árszintemelkedés döntően három területen végbement áremelkedés következtében állt elő. ezek: a szabaddíjas szolgáltatások, egyes textiliák és ruházati termékek, különösen a divatcikkek áremelkedése, végül az építési tevékenység drágulása. ez utóbbi nem érinti a vállalatok és szervezetek által kivitelezett társasházakat és a családi házakat, mert ezeket a kormány szubvencionálja.

- ma már világosabb képlünk van a fogyasztói áraknak az év második felében várható alakulásáról - mondta. azzal számolunk, hogy a 2. félévben a fogyasztói árszintvonal némileg emelkedik. ebben szerepet játszik a rendkívül kedvezőtlen időjárás okozta terméskiesés is. várhatóan azonban a fogyasztói ármozgás még így is az 1968-ra elképzelt keretek között marad. vagyis a jövedelmek és a reálbérek tervszerű alakulását az ármozgás nem befolyásolja.

befejezésül az államtitkár hangoztatta, hogy a felvetődő problémákat az illetékesek nem a vállalati hatáskörök megnyírásával, hanem az önálló vállalati döntések tiszteletben tartása mellett igyekeznek megoldani, mert ez a gazdasági hatékonyság biztosításának egyik fontos feltétele./mti/

9.58/11

603 Lel

10.52

- 6 -

parlament

bkk. 3. az országgyűlés pénteki ülése

t zs-hi-sl-tf-kz-jf-pr/gg-tm-gy-lm/bs

1968. július 12.

az országgyűlés pénteken délelőtt 10 órai kezdettel folytatta az 1967. évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

az ülésen részt vett fock jend, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, apró antal, nyers rezső, szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, továbbá a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai.

a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője.

kállai gyula, az országgyűlés elnöke nyitotta meg a tanácskozást.

/folyt. köv./

10-25/11

1024 Lel

11.52

- 7 -

bkk. 3. / az országgyűlés.... 1. folyt./ g

az országgyűlés pénteki ülésén a vitában elsőnek borbély jánosné, művelődési otthon-igazgató, szabolcs-szatmár megye 4. számú választókerületének képviselője szólalt fel.

a kormány az 1967. évi állami költségvetés elfogadásakor ésszerű takarékosagra hívta fel az irányító és gazdálkodó szervek figyelmét az országgyűlés pedig a költségvetésről szóló törvényben felhatalmazást adott arra, hogy a feladatok gazdaságosabb megoldása révén keletkező pénzmaradványokat a szervek a következő évben felhasználhassák. mindez rendkívül kedvezően hatott, ezt bizonyítja a tapasztalatok összegezése is.

a tartalékképzés nagyon jó eszköznek bizonyult a gazdálkodás folyamatossága és biztonsága szempontjából. ésszerűbb megoldások keresésére, a belső erőforrások feltárására, a feladatok helyes rangsorolására és minél nagyobb megtakarítások elérésére ösztönözte a tanácsokat. a tanácsi irányítás alatt álló vállalatok termelése, teljesítménye és áruforgalma szabolcs-szatmár megyében az előző évihez viszonyítva jelentősen emelkedett. a növekedés értéke: 168,7 millió forint. ez nemcsak a tanácsi költségvetés szempontjából volt kedvező, de az állami költségvetés javára is több mint 4 millió forintnyi többletet jelentett. a vállalati gazdálkodás eredményessége figyelemre méltó módon az önköltség csökkentésével és a gazdálkodás más minőségi mutatóinak javulásával magyarázható.

az 1968-ban életbe léptetett új tervezési rendszer a tanácsok szempontjából nemcsak gazdaságpolitikai jelentőségű. az önállóság és a hatáskör növekedésével megteremtődtek a feltételei annak, hogy a költségvetési gazdálkodásban is lényegesen demokratikusabban, szélesebb tömegek véleményére, értékelésére támaszkodva döntsenek, illetve járjanak el a tanácsok. fokozott lehetőség nyílik ilyen módon a helyi igények kielégítésére is.

/folyt. köv./
11.00/11

1102 Zeli

1112

bkk. 3. / az országgyűlés.... 2. folyt./ gy

a tervezés időszakában még nem képezhető kockázati tartalékokra a vártnál is nagyobb összegű pénzmaradványok gyűltek össze, s így az 1968. évi költségvetés biztonságosan megalkozott. a pénzmaradványok összetételének vizsgálata arra mutat, hogy a gazdálkodó szervek jól össze tudják hangolni a népgazdasági és helyi érdekeket, s így az elért ellátási színvonal tartása mellett az anyagi eszközök mértéktartó felhasználásával megtakarításokat érnek el. a tanácsok évvégi pénzmaradványának összege a megelőző évi 800 millió forint helyett 1 milliárd 400 millió forint volt, ami az összesített tanácsi költségvetés 6,2 százalékának felel meg. ennek legnagyobb része többletbevételből és kiadási megtakarításból származott, s csak elhanyagolható része adódott feladat-elmaradásokkal össze függő maradványokból.

az 1967. évi költségvetésről szóló törvényjavaslatot a képviselő elfogadta.

borbély jánosné után az elnök csikós nagy béla államtitkárnak adta meg a szót.

csikós nagy béla beszédét mai bkk 1-es kiadásunkon közöljük, a beszéd embargóját feloldjuk, s a szövegre a következő javításokat adjuk:

/folyt. köv./
11.05/11

1107 Zeli

1112

parlament

bkk 3. /az országgyűlés... 3. folyt./-lm

az első oldal csillag alatti első bekezdésében a szónok funkciója helyesen: az országos anyag- és árhivatal elnöke.

az 1. folytatás első bekezdésének negyedik sora végén kimarad a következő rész: és felvásárlásra térünk át.

a következő bekezdés 7. sorának közepén kimarad a következő rész: mint például az állami visszatérítést.

a 2. folytatás első bekezdése, teljes egészében elmarad, vagyis az oldal így kezdődik: az új ipari árrendszer....

a következő bekezdés második sora helyesen így hangzik: az árat a vállalatok árukapcsolatokban alakítják. vagyis...

ugyanennek a bekezdésnek alulról számított negyedik sorától - úgy vélem ... - szövegrész kimarad.

a következő bekezdés alulról számított második sorában kimarad a következő szöveg: nemcsak arról van szó, hogy az ipar többet termel, de arról is, hogy ... vagyis a szöveg így folytatódik: átalakulóban van...

a 4. folytatás ötödik sorában a helyes szöveg ez lesz: úgy értékelhető, hogy még csak kismértékben segítették elő az igényeknek jobban megfelelő termelés kialakítását.

a 2. bekezdés első mondatában a szöveg helyesen ez lesz: a ruházati cikkek fogyasztói árszintje az új árrendszerben mintegy 2,5 százalékkal emelkedett, de ebben az is szerepet játszik, hogy a lakosság a korábbinál nagyobb mértékben vásárolt jómínőségű textiliát. a vegyes iparcikkek....

az utolsó bekezdés harmadik sorának végén kezdődő mondata helyesen így szól: ennek megfelelően hozta meg a kormány a bérpolitikai intézkedéseket. miután..

az 5. folytatás utolsó bekezdéséhez hozzáírandó a következő szöveg: ... fontos feltétele. az új ármechanizmus és termékforgalmazási rend tehát bevált, kielégítően működik. most azon dolgozunk, hogy még jobb és megfelelőbb feltételeket teremtsünk a társadalmi kezdeményezés kibontakoztatására.

/folyt.köv./
11.25/11

1131 Zeli

1130

- 10 -

parlament

bkk 3. /az országgyűlés... 4. folyt./-lm

csikós nagy béla nagy tapssal fogadott beszéde után schulmann istván tsz-elnök, fejér megye 5. sz. választókerületének képviselője szólalt fel. a mezőgazdaságot érintő, a közel-

multban bevezetett intézkedések, törvények fogadtatásáról, hatásáról mondta el tapasztalatait.

az emberek bizalma, biztonságérzete megerősödött, a közelmúlt intézkedései nyomán, többek között a tsz-tagok nyugdíja, társadalombiztosítása rendezésével, a családi pótlék többszöri emelésével, a szülő nőknek, illetve a kisgyermekes anyáknak biztosított kedvezményekkel, valamint más vonatkozásban a gazdálkodást közelről érintő termelési, felvásárlási árak rendezésével. az új termelőszövetkezeti törvény egészében elismeréssel fogadták az emberek. a gyakorlati érvényesítés során azonban előadódott problémák, például a tsz alapszabály egy-egy pontjának meghatározása, a háztáji föld nagysága, a kötelező munkanapok száma kapcsán.

beszélt a képviselő arról, hogy gondot jelentenek a mezőgazdasági beruházások egyrészt a megindítás, másrészt a kivitelezés szempontjából. - nem volt könnyű máról-holnapra megszokniok a termelőszövetkezeti vezetőknek, hogy a beruházásoknál a tervezés megszervezésétől a lebonyolításig, a kivitelezésig, egészen a beruházás elkészültéig minden az ő feladatuk, minden az ő vállukon nyugszik - mondta schulmann istván.

ezután elmondta, hogy az új ártámogatási rendszer sok termelőszövetkezetet arra ösztönzött, hogy beruházásokat kezdjen; mind többen kívánnak sertésótlakat és más gazdasági épületeket létesíteni. vállalkozókedvüket azonban sok esetben megtorli egy sereg probléma, köztük az ártámogatási keret korlátozott volta, jéggynehány építőanyag sokszori hiánya és más nem kívánatos tényező.

/folyt.köv./
11.30/11

1132 Zeli

1130

- 11 -

parlament

bkk 3. /az országgyűlés... 5. folyt./-lm

inokai jános, a budapest 2-es választókerület képviselője,

a kgmti igazgatója elmondotta, hogy a vállalatok beruházási és hiteligényei nagy mértékben megnövekedtek. ez év január 1-én 406 ugynevezett értékfeletti beruházás volt folyamatban, ezekre 52 milliárd forintot már korábban felhasználtak, folytatásuk pedig 61 milliárd forintba kerül. ugyanakkor jelentős összegű hosszú, közép és rövidlejáratu beruházási hitelt is igényelnek a vállalatok. a magyar beruházási bankhoz április 30-ig majdnem 400 hitelkérelem érkezett, a vállalatok összesen 6 milliárd forint hitelt kértek. a hosszú lejáratu hitelkérelmek nem mindig megalapozottak, mivel a beruházások terveit jóval az új mechanizmus bevezetése előtt készítették el, s ezek még gyakran a régi koncepciókat tükrözik, nem mindig veszik figyelembe a piaci hatásokat, az új mechanizmus követelményeit. gyakran a közép- és rövidlejáratu hitelkérelmek is irreálisak; a legtöbb esetben 36 havi törlesztésre kérik a hitelt, holott a vizsgálatok szerint a vállalatok ennél rövidebb idő alatt is vissza tudják fizetni. éppen az igények nagy száma miatt csak kivételes esetekben folyósíthat a bank 24 hónapnál hosszabb időre közép- lejáratu hitelt.

a képviselő szövegére tette, hogy feltűnően kevés az olyan beruházási hitelkérelem, amely a lakosság ellátásának javítását szolgálja, kevés hitelt vesznek igénybe a fizetési mérleget javító beruházások is. véleménye szerint a hitelezési lehetőségek a következő két évben sem változnak jelentősebben, az igények nem lankadnak, sőt a vállalatok az idén elutasított kérelmekkel ismét jelentkezni fognak a beruházási banknál. a jelenlegi nehézségeket főleg a régi mechanizmustól örökölt terhek okozzák, amelyek azonban később fokról-fokra csökkennek.

a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./
11.40/11

1144 Zee

1152

- 12 -

parlament

bkk 2. rendelkezésre bocsátjuk dr. dimény imre beszédét, amely a parlament mai ülésén hangzik el. e m b a r g ó feloldásig!

jf/j-lm bs

1968. július 12.

dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter beszédének első részében tájékoztatást adott a tárca elmúlt évi eredményeiről:

- az 1967-es év eredményes volt az élelmiszer-gazdaság egészében és az egyes ágazatok területén is, - mondotta. - a mezőgazdaság termelése egy százalékkal, az élelmiszeriparé 9-cel, az elsődleges faiparé pedig 4 százalékkal haladta meg az 1966. évit. még gyorsabb ütemben nőtt az árutermelés. az 1966. évhez mérten tavaly egy százalékkal volt nagyobb a hús, illetve az állati termék, 13 százalékkal pedig a növényi termékek felvásárlása. ennek eredményeképpen az élelmiszerek központi készlete az 1966-évit tavaly 6,6 százalékkal haladta meg. a nagyobb készlet és az ennek nyomán jelentősen felfelé ívelő élelmiszeripari termelés biztonságosabbá és kulturáltabbá tette a lakosság ellátását, javította az élelmiszerek vásárlását, segítette az exportlehetőségek kihasználását.

a miniszter ezután rámutatott: - a mezőgazdasági termelésben az elmúlt esztendőben már érvényesültek az új mechanizmus első intézkedései, éreztették hatásukat az irányítás közgazdasági módszerei. a termelői árak növelése és a termelés más közgazdasági feltételeinek javulása megteremtette a népgazdasági tervek és az üzemek termelése között kívánatos összhangot. ennek eredményeképpen nagyüzemeink a népgazdasági tervekben szereplő mezőgazdasági előirányzatokat tervlebontás nélkül mintegy 98 százalékos tervszerűséggel valósították meg.

- örömdetes az állattenyésztés és az állati termék termelés elmúlt évi alakulása is, - folytatta. a szarvasmarha-állomány 4 százalékos, a sertésállomány 9 százalékos növekedése mellett a vágóállat-termelés 3 százalékos és a tejtermelés 5,3 százalékos emelkedése azt bizonyítja, hogy az intézkedések nyomán elsősorban a szarvasmarha- és a sertésállományban nőtt meg a termelési kedv, - mondotta, majd így folytatta.

/folyt.köv./
11.45/11

115 Zee

120

- 13 -

bkk 2. /dr. dimény... 1. folyt./-lm

- a mezőgazdaság 1967-ben elért eredményeiben döntő szerepe volt a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok fejlődésének. a tsz-ek termelése 12,9, az állami gazdaságoké pedig 8,7 százalékkal futott fel. a termelőszövetkezetekben egyre inkább megérnek az önálló vállalatszerű gazdálkodás feltételei. helyesebb arányok alakulnak ki a közös gazdaság fejlesztése és a személyes jövedelem növelése között. a szövetkezetek közös vagyona 14,2 százalékkal lett nagyobb és a közös vagyon tehermentes aránya elérte a 72 százalékot. örvendetes, hogy az elmúlt évben jelentősen gyarapodtak az üzemi alapok is, hiszen a szövetkezetek az 1966. évinél 28 százalékkal többet fordítottak üzemi felhalmozásra, a biztonsági alapok pedig az előző évnek csaknem háromszorosára kerekedtek. a közös gazdaságok fejlődése és a kedvező termelési eredmények a szövetkezeti tagok jövedelmére is kedvezően hatottak. a közös gazdaságokból származó személyes jövedelem 11 százalékkal nőtt. egy-egy dolgozó tagra az előző évi 13 637 forinttal szemben tavaly 14 862 forint jövedelem jutott. az állami gazdaságok is jelentősen fejlődtek; 90 százalékuk ma már nyereséges. figyelemre méltó, hogy az egy dolgozóra jutó termelési érték több mint 10 százalékkal haladta meg az 1966. évit. minden túlzás nélkül megállapíthatjuk, hogy állami gazdaságaink termelési színvonalát a világviszonylatban is figyelemreméltó - mondotta.

ezután a kedvezőtlen adottságok között működő szövetkezetek helyzetét elemezte a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter. rámutatott, hogy a szövetkezetek majdnem egyharmada mostoha természeti és közgazdasági adottságok között gazdálkodik, területük az ország összes tsz-területének 25 százalékát foglalja el, árutermelésük pedig mintegy 15 százalék. a mostoha körülmények között gazdálkodó szövetkezetek termelési eredményei 20-35 százalékkal maradnak el az országos átlagtól, ugyanakkor termelési ráfordításuk 15-20 százalékkal nagyobb. ezek a szövetkezetek ezért csak állandó, kisebb-nagyobb mértékű költségvetési hozzájárulással tudják magukat fenntartani.

- felmerül a kérdés, hogy indokolt-e és milyen mértékben ezeken a területeken a termelés állami támogatása? erre egyértelműen igennel kell felelnünk. a lakosság zavartalan ellátása miatt szükség van ezeknek a területeknek a termékeire is. ugyanakkor arról sem szabad megfeledkezni, hogy az itt élő emberek egy részét nem tudják más népgazdasági ágakban foglalkoztatni, és nekik is biztosítani kell a megfelelő életszínvonalat.

/folyt.köv./
11.55/il
1201/2001

122

bkk 2. /dr. dimény ... 2. folyt./lm

a kormány az új gazdasági mechanizmus célkitűzéseivel összhangban alakította ki azt a gazdaság-politikát és költségvetési juttatási rendszert, amely a mostoha adottságok között levő szövetkezetek gyorsabb megerősödését segíti elő. természetesen megkülönböztetést tesznek az objektív okok következtében tartósan megsegítésre szoruló tsz-ek támogatása és az átmenetileg - gyakran saját hibájukból - kedvezőtlen helyzetbe került szövetkezetek támogatása között. a kormány gazdaság-politikája arra irányul, hogy ezekben a szövetkezetekben is fokozatosan kialakuljanak az önálló vállalati gazdálkodás pénzügyi-anyagi feltételei. ezt szolgálta például a közép- és a hosszú lejáratú hitelek 75 százalékanak törlése és bizonyos földek adómentességének biztosítása.

dr. dimény Imre kiemelte: a kedvezőtlen adottságú szövetkezetek megszilárdítása nem egy-kétéves program, hanem hosszantartó, sokoldalú feladat.

a miniszter ezután az élelmiszeripari termelés alakulásával foglalkozott: az élelmiszeripar tavaly 4,5 százalékkal teljesítette tul éves tervét. az gyártási kapacitás csaknem minden ágazatban tovább növekedett, azonban még nincs teljes összhang a rendelkezésre álló nyersanyagok és a feldolgozó kapacitás között. számos probléma adódik a vállalati kapcsolatok terén is a termelő-felvásárló és feldolgozó üzemek viszonyában. jogosan vetik fel a mezőgazdasági termelőüzemek, hogy nem érvényesül eléggé a gyakorlatban a gazdasági kapcsolatban álló vállalatok kölcsönös érdekeltsége. egyes állami és szövetkezeti vállalatok még ragaszkodnak régi monopolhelyzetük fenntartásához, és a felvásárló és feldolgozó vállalatok megbízottai nem eléggé önállóak a szerződéses kapcsolatok feltételeinek kialakításánál.

a miniszter ezután az aszály okozta helyzetet elemezte.

hangsúlyozta: - élelmiszer-gazdálkodásunk ez év első felében is a tervek szerint alakult, sőt egyes termékekből, - mint például a hus, a tejtermék, a tojás - az előirányzatokat meghaladó készleteink vannak. kétségtelen azonban, hogy az évtizedek óta nem tapasztalt aszályos időjárás az ideiglenes kedvező kilátásainkat, reményeinket csökkentette. az idejéhez hasonlítható jó minőségű munkát még nem végeztek a szántóföldeken, és ez jelentősen csökkentette az időjárás káros hatását.

/folyt.köv./
12.00/e

1202a

1222

parlament

bkk 2. /dr. dimény... 3. folyt./-Lm

Minden jel arra mutat, hogy az aszály ellenére kenyérgabona-termésünk eléri az utóbbi öt esztendő átlagát, és idén is lényegében saját termésből biztosítjuk az ország kenyerét. Ilyen körülmények között ez jó eredménynek számít; szocialista mezőgazdasági nagyüzemeink életerejét és szilárdságát tanúsítja. olyan helyzetben mondhatjuk ezt el, amikor az egy év alatt le- nullott csapadék mennyisége 40-50 százaléka az ötven év átlagának, ahol a csapadék mennyisége elérte a 60-65 százalékot, mint például békés megyében, ott a múlt évvel lényegében azonos mennyiségben termelt a kenyérgabona.

- természetesen a rendkívüli időjárás következtében vannak kiesések is. így szőlő- és tömegtakarmányokból, borsóból, egyes zöldség- és gyümölcsfélékből hiány mutatkozik. a kiesések összességükben komoly gondot okoznak a termelőknek és a fogyasztóknak egyaránt. az utóbbiak is érzik az aszály következményeit. így például egyes zöldségfélék ára 15-20 százalékkal magasabb a múlt évinél. tény az is, hogy ha ez a példátlanul nagy szárazság tovább tart, akkor egyes zöldségfélékből nem számíthatunk nagyobb piaci felhozatalra. ez növeli az ellátási gondokat és nem tesz lehetővé olcsóbb árakat.

a miniszter befejezésül hangsúlyozta: az aszály okozta gondok, megoldása további sokrétű intézkedést kíván a termelés, a felhasználás és az ellátás területén egyaránt./mti/

..

12.05/11

- 16 -

10722

1222

parlament

bkk 3. / az országgyűlés... . folyt./ gy

dr. guba sándor

----- technikumi igazgató, somogy megye 4. választókerületének képviselője felszólalásában felhívta a kormány figyelmét arra: mindent meg kell tenni a takarmánygondokkal küzdő mezőgazdasági üzemek megsegítésére, az aszály okozta károk enyhítésére. rámutatott arra is, hogy a mezőgazdasági üzemeknek is szorgalmazniuk kell a melléktermékek hasznosítását.

állattenyésztésünk fejlődési ütemének gyorsításával kapcsolatban a képviselő rámutatott: szükséges az egyes állattenyésztési ágazatok jövedelmezőségi arányának felülvizsgálata. a tapasztalatok szerint jelenleg legjövödelmezőbb a baromfitenyésztés, elfogadható még a sertésenyésztésből eredő bevételek mértéke is, ugyanakkor azonban a legkevésbé jövedelmező a szarvasmarha tenyésztés. bár a márciusi állatszámzárlási adatok valóban kedvező helyzetet mutatnak az állatlétszámot illetően, mégis egyes jelekből - különösen az utóbbi hónapokban - arra lehet következtetni, hogy elsősorban a szarvasmarhatenyésztés fejlődésében az elkövetkező időszakban törés várható. erre több körülmény is felhívja a figyelmet: a tanácsi szektorokban nagyarányú a tehén-felkinálás; míg az elmúlt év első öt hónapjában csak harmincezer tehenre kötöttek értékesítési szerződést, az idén ugyanebben az időszakban ez a szám már eléri a 125 ezret. aggasztó az a körülmény is, hogy az elmúlt év január-áprilisi időszakához képest több mint 15 000 üszővel kevesebbet termékenyítettek meg.

ezután a tej-felvásárlás helyzetét elemezte. elmondta, hogy a tervezettnél nagyobb tejtermelést az ipar nem mindig tudja zökkenőmentesen felvenni. az elmúlt évi átvételi nehézségek arra utalnak, hogy a városi tejfogyasztás emelkedését esetenként a sokszor kifogásolható minőség és a még mindig nem elég széles választék gátolja.

/folyt. köv./

- 17 -

12.35/11

10722

1222

parlament

bkk 3./ az országgyűlés... 7. folyt./-lm

ugyanakkor a falusi tejellátás hálózata ugyszólván ki sincs építve. hiányzanak például a megfelelő hűtőberendezések. az ellátást nem oldja meg teljes egészében az sem, hogy az újabb rendelkezések értelmében a tsz-ek közvetlenül is értékesíthetik a tej-, és tejterméket. ehhez legtöbb esetben ugyanis új, korszerű tejboltokra lenne szükség.

a képviselő végül rámutatott: - állattenyésztésünk szempontjából a tej- és húsfeldolgozó ipar és a kereskedelem fejlesztését járulékos beruházásként kell kezelni, s biztosítani kell a megfelelő arányú és párhuzamos fejlesztést.

ezután szünet következett, majd dr. beresztóczy miklós elnökletével folytatódott az ülés.

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítás a mai bkk 1. /csikós nagy béla beszéde/ számu hírünkre:

az előadó neve elé kérjük mindenütt odairni a dr. jelzést.

dr. csikós nagy béla beszéde első stencilje utolsó bekezdése utolsó sorában az ismertetésében szó helyett i s m e r e t é b e n irandó.

az 1. folytatás felülről számított 3. sorában az évszám helyesen: 1968/69.

az 5. folytatás felülről számított 2. sorában a szöveg helyesen: ..százalékkal volt a tavalyi f e l e t t, tehát...

a bkk 3-as számu hír /az országgyűlés.../ 5. folytatása 2. bekezdés 4. sorában a szöveg helyesen: ... mérleget javító beruházások h o z i s. véleménye....

/folyt.köv./
12.45/11

13.21

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 8. folyt./ gy

dr. molnár béla

----- a kertészeti kutatóintézet igazgatója, a budapesti 66-os választókerület képviselője a mezőgazdaság szakember ellátottságával és a szakemberképzés helyzetével foglalkozott. elmondta, hogy bár az országos átlag szerint három felsőfoku végzettségű szakember jut egy-egy termelőszövetkezetre - szemben az állami gazdaságok 13 szakemberével -, mégis 700 olyan tsz-ünk van, ahol mérnöki végzettségű vezető nincs és 135 olyan tsz-t találni, ahol még technikus sincsen. nem megnyugtató az sem, hogy a tsz-ek főmezőgazdászai csak 45 százalékos arányban rendelkeznek mezőgazdasági mérnöki, vagy felsőfoku technikumai végzettséggel, s 20 százalékuknak csupán általános iskolai végzettsége van. az állami gazdaságokban - 181 gazdaságban végzett felmérés szerint - a szakképesítést megkövetelő munkakörökben 1 045 olyan személy dolgozik, akinek még középfoku végzettsége sincs. az országos összesítés adatai is azt mutatják, hogy a gazdaságok felső- és középfoku szakképzettséget igénylő munkaköreit betöltő személyek közül csupán 18,6 százalék rendelkezik felsőfoku képesítéssel.

a képviselő kiemelte: a mezőgazdasági szakemberek képzettség szerinti foglalkoztatása és szaktudásuk hatékonyabb kamatoztatása érdekében végre kell hajtani azokat a rendelkezéseket, amelyek bizonyos munkakörök betöltését meghatározott végzettséghez közik. javasolta, hogy vizsgálják felül és szükség esetén módosítsák, vagy új jogszabályokkal egészítsék ki az ezzel kapcsolatos rendeleteket. ez annál is inkább indokolt, mert nagyrésztük amúgy is elavult. intézkedni kellene arról is, hogy a tsz-ekben a szakvezetői munkakörök betöltését meghatározott területnagyság, vagy termelési érték figyelembe vételével kössék megfelelő szakmai végzettséghez.

dr. molnár béla figyelmeztetett arra is, hogy a szaktechnikusi és a szakmunkás továbbképzés egyelőre megoldatlan. ennek hiányát máris tapasztalják a gyakorlatban. rámutatott arra is, hogy a fiatal szakember jelöltek az oktatás ideje alatt is sok gyakorlati ismerettel vértézhetnék fel magukat, ha szakoktatási intézményeink rendelkeznének olyan saját gazdaságokkal, ahol a gyakorlati készségeket alaposan elsajátíthatnák a hallgatók.

/folyt. köv./

12.55/11

13.02

13.30

bkk 3. /az országgyűlés... 9. folyt./-lm

havasi béla, a miskolci pártbizottság első titkára, a város 2. számú választókerületének képviselője hangsúlyozta:

- a tanácsok 1967. évi gazdálkodásában és 1968. évi költségvetésének előkészítésében már éreztették kedvező hatásukat az új gazdaságirányítási rendszer egyes elemei. megszűnt a tervezésnél korábban alkalmazott részletekbe menő szabályozás, megszűntek a kötelező normák, s így a tanácsok önállóan, a szükségletek és feladatok figyelembevételével dönthették el, mire mennyit költenek. ez gyakorlatilag azt jelentette, hogy a tanácsok lehetőséget kaptak racionális, előrelátó, átgondolt tervezésre. éltek is a lehetőséggel. takarékosan, megfontoltan osztották fel pénzüket. rendkívül kedvező hatása volt a tanácsok gazdálkodására, hogy már 1967-ben is átvihették a következő évre év végi pénzmaradványaikat. ezzel véget ért az a népgazdaságilag is káros gyakorlat, hogy a költségvetési hiteleket az év végén célszerűtlenül, gyakran fölöslegesen, de mindenképpen felhasználták. jól szolgáltatta ez az intézkedés a gazdálkodás folyamatosságát. a városi intézmények költségvetési kiadásaiak mintegy másfél százalékát megtakarították és csaknem tízmillió forintnyi többletbevételt értek el.

a kiadások célszerűen, rendeltetésüknek megfelelően alakultak. az egészségügyi, a szociális és a kulturális ágazat felhasználása az előző évinél magasabb volt. a szociális és egészségügyi ágazaté 4.5 százalékkal, a kulturálisé 8 százalékkal. tovább bővült az alapfokú ellátást szolgáló intézmények hálózata, bár például a bölcsődék, az óvodák és az iskolák túlszűköltségét még mindig csak kismértékben sikerült enyhíteniük.

a lakásépítkezések területén kedvezően alakult a költségvetési juttatásból származó beruházási hitelek felhasználása. 1967-ben a tervezettnél valamivel több lakás készült el miskolcon. nem ilyen jó a helyzet más beruházások, például a középiskolák és a szociális intézmények vonatkozásában. e téren további erőfeszítéseket kell tennünk az építőipari kapacitás növelésére, a beruházások előkészítésének meggyorsítására.

mindent összevetve megállapítható, hogy az országos helyzethez hasonlóan miskolcon is jobban igazodott a költségvetés az 1967. évi gazdálkodás, mint a korábbi években. kiegyensúlyozottabb, s ami a legfontosabb, takarékosabb volt. jó alapnak bizonyult az 1968. évi feladatok teljesítéséhez.

a képviselő az 1968. évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló jelentéssel egyetértett és azt elfogadta.

/folyt.köv./
13.051/11
1969.2.21.

bkk 3. /az országgyűlés ... 10. folyt./-lm

bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter

bevezetőben az építő- és az építőanyagipar munkájának tavalyi eredményeiről beszélt. kiemelte, hogy az építőipari vállalatok az elmúlt esztendőben 4.7 milliárd forinttal, mintegy 12 százalékkal növelték termelésüket, s ezzel együtt a harmadik ötéves terv első két évében az építkezések volumene meghaladta a 23 százalékot, s csaknem annyival nőtt, mint a megelőző ötéves terv egész ideje alatt.

jelentősen 11 százalékkal nőtt az építőanyagipar termelése. ezen belül azoknak a termékeknek mennyisége emelkedett

tetemesen, amelyeket a korszerű építkezés megkövetel. így cementből 106 000 tonnával, téglából 56 millió darabbal, ipari vázkeretekből 176 000 négyzetméterrel gyártottak többet az előirányozottnál. számottevő eredménye az építő- és építőanyagipar - hangsúlyozta a miniszter - , hogy csökkent a kereslet-kínálat közötti feszültség, ami a többi közt annak is tulajdonítható, hogy mintegy kilencezerrel nőtt az építőiparban foglalkoztatottak száma, s emelkedett a munka termelékenységé.

1967-ben az állami építőipar 62 500 lakást adott át rendeltetésének, jóval többet, mint az elmúlt évek bármelyikében. javult a lakások felszereltsége, nem utolsósorban a kivitelezés minősége is. az új otthonok csaknem kétharmada modern technológiával épült. a korszerű módszerek egyéb építkezéseknél is terjedt hódítanak. vasbeton üzemi csarnokból például több mint 720 000 négyzetméternyit készítettek a gyárak számára, szemben az 1962-es 2000 négyzetméterrel.

az eredmények vállalaton belül is megmutatkoztak: az állami építőipar a tervezett nyereségnél 750 millió forinttal többet ért el, s ebből 490 millió forint maradt a vállalatoknál. az itt dolgozók elmúlt évi eredményes munkájuk jutalmául átlagosan tizennégy és fél nap nyereségrészesedést vehettek fel.

/folyt.köv./
13.30/e

1984.2.21.

13.42

bkk. 3. / az országgyűlés.... 11. folyt./ gy

az év első felének tapasztalatai is azt mutatják, hogy pozitív tendenciák jellemzik az építőipar és az építőanyagipar tevékenységét. az építésügyi tárca irányító szerveinek erőfeszítései hasznosak, eredményesek voltak - ezt igazolta a gyakorlat. a különböző szabályozások és végrehajtási rendelkezések kiadása, megjelentetése kellő időben történt, s így a vállalatok vezetőknek lehetőségük nyílt a széleskörű tájékozódásra, ami egyik alapvető feltételét jelentette a reform megindításának. az új gazdaságirányítási rendre az áttérés különösebb zökkenők nélkül történt, kiesés a termelésben, a gazdálkodásban nem mutatkozott.

a piaci kapcsolatok szélesítéséről szólva elmondta, hogy az építőknek választási lehetőséget kell biztosítani. a kivitelező és a szállító vállalatok közötti gazdasági versengés egyik előfeltétele a gyorsabb előrehaladásnak, s többek között az építési időtartamok lerövidítésének.

- az idei népgazdasági terv 6-7 százalékos terméknövekedéssel számol az építőiparban - folytatta a miniszter. ám a dinamikus fejlődő fizetőképes építési igények kielégítésére a vállalatoknak ennél magasabb termelése sem lesz elégséges. főleg budapesten, az ipari megyékben, továbbá néhány nagy városban gátolja a kapacitáshiány a gyorsabb ütemű termelésbővítést. az építőanyag-termelés előirányzott mintegy 7 százalékos emelkedése szintén csak a korábbi évi meghaladó import mellett biztosíthatja a folyamatban levő építkezések anyagi-ellátását, valamint a lakosság építőanyag-keresletének fedezetét. mint mondta 300 000 tonna cementet, 5 millió négyzetméter azbesztcement tetőfedő anyagot, 11 000 tonna ugyanilyen anyagu nyomó- és lefolyócsövet, 3,2 millió négyzetméter síküveget és több mint 500 000 négyzetméter falburkoló csempét kell behoznunk. e behozatal ellenére is például fedéllemezből, hengereltáruból, épületgépezeti termékekből továbbra is számolni kell ellátási nehézségekkel.

mindezek ellenére az építőipar munkájának alakulását - az elmúlt félév eredményei alapján - a pozitív tendencia jellemzi - mutatott rá bondor józsef, s ennek alátámasztására megemlítette, hogy az állami építőipari kivitelező vállalatok mintegy 10 százalékkal termeltek többet, mint az előző év azonos időszakában, nőtt az építőiparban foglalkoztatott munkások száma, 6 százalékkal emelkedett a munka termelékenysége.

/folyt. köv./

- 22 -

14.00/11

1407 22

1472

bkk. 3. / az országgyűlés.... 12. folyt./ gy

az év első öt hónapjában az állami vállalatok mintegy 9 százalékkal több lakást adtak használatba, mint a korábbi évben.

- az építőanyagok termelésének növekedése és a tervezett import - egészében - összhangban van a növekvő felhasználással, bár egyes anyagnál átmeneti ellátási késedelemmel, hiánnyal kell számolnunk. a hazai termelő vállalatok növelik termelésüket, és az egészséges konkurrencia kialakítása végett egyes termékekben behozattal is bővítjük a választékot, javítjuk az ellátás színvonalát. az építőanyagipari vállalatok 1968-ban például cementből 5 százalékkal, falazóanyagokból 8 százalékkal, földmengerendából 20 százalékkal növelik termelésüket.

beszélt bondor józsef arról is, hogy az elmúlt hónapokban az építőanyagok induló árszínvonala nem emelkedett, jóllehet többségüknél megszűntek az ármegkötések, s az építőanyagok piacán még csak részleges egyensúly alakult ki. az építőipari áraknál viszont az árszínvonal a korábbiakhoz képest néhány százalékkal emelkedett. az egyes építmények ára - azok szerkezeti összetételétől, az építőanyag-ellátóhelyektől való távolságtól és a szállítási módoktól függően - viszonylag széles határok között mozog. az ágazati irányítás egyik fontos feladatának tartjuk - hangsúlyozta -, hogy a visszaélések megakadályozása érdekében fokozzuk az árak mozgásának megfigyelését és az árelőellenőrzést, különösen azokon a területeken, ahol a kivitelezőknek, helyzetükből adódóan, erre lehetőségük adódna, továbbá, ahol a vállalatok a különböző közintézményekkel vagy a lakossággal, mint megrendelővel állnak kapcsolatban. feladatunknak tekintjük azt is, hogy feltárjuk az állami lakásépítési költségek csökkentésének lehetőségeit és az alacsonyabb árak révén csökkentjük az államháztartás ilyen pénzügyi terheit.

- a kivitelezési jogosultság új szabályozása megszűntette az építőipari munkák vállalásának korábbi adminisztratív korlátozásait. most már lehetőség van arra, hogy a különböző szektorok és szervezetek között helyesebb, a népgazdaság érdekeit jobban szolgáló munkamegosztás, továbbá célszerű fő- és alvállalkozói kooperáció alakulhasson ki. e tekintetben különösen a tanácsai és a szövetkezeti építőipari vállalatok, továbbá a mezőgazdasági termelőszövetkezetek építőipari közös vállalkozásai munkájában tapasztalható jelentős fejlődés.

/folyt. köv./

14.05/11

1409 22

1472

- 23 -

bkk. 3. / az országgyűlés.... 13. folyt./ gy

- az elmúlt félév azonban nemcsak pozitív irányu tapasztalatokat hozott - mondta a miniszter -, találkoztunk negatív jelenségekkel is. a részlet-intézkedések összehangolatlansága például akadályozta a gyors, és egészséges fejlődést. fellelhető az építőiparban is az a törekvés, hogy egyes vállalatok törvénytelenül akarnak haszonra szert tenni, jogtalan árakat számítanak fel.

- még mindig az a jellemző, hogy a lakások nagy részét az év végén adják át. az elmúlt esztendőben általában javult a családi otthonok felszereltsége, s ezzel a lakások minősége, sajnos azonban még mindig sok a jogos panasz a kivitelezők munkájára. hasonlóképpen sok a panasz az anyagok - elsősorban a falazó-, a burkolóanyagok és a szerelvények - minőségére.

- sok a tennivaló a technológiai fegyelem megtartása, a munka szervezettségének javítása terén is. fel kell figyelni arra is, hogy a tervet nem mindig azon a területen teljesítik túl, ahol a népgazdaság szempontjából kívánatos lenne, s ez növeli az anyagellátási gondokat. javarészt megoldatlanok a felújítás, a tatarozás, a karbantartás problémái is. fontos tennivaló a minisztérium városfejlesztési feladatának kimunkálása, s ezzel kapcsolatban a tanácsokkal való jobb együttműködés kialakítása.

a továbbiakban a miniszter arról beszélt, hogy a közgazdasági szabályozók és egyéb ösztönző módszerek alkalmazása önmagában nem teszi lehetővé, hogy az építőipari és az építőanyagpiacon viszonylag rövid idő alatt egyensúlyi helyzet alakuljon ki. ehhez feltétlenül szükséges a fejlesztési célok szervezett megvalósítása, ami egyébként szorosan kapcsolódik az építőiparosítási folyamat meggyorsítására vonatkozó párt- és állami határozatok végrehajtásához.

a jövő szempontjából biztatónak mondta a miniszter, hogy a kivitelező építőipar és az építőanyagipar nagy beruházásai az utóbbi időben az előirt határidőre rendre megvalósulnak, illetve üzembe helyezésük megtörténik; a termelés felfutása a tervezettnél általában rövidebb idő alatt biztosítható, sőt egyes esetekben, például a házgyáraknál, a névleges kapacitást meghaladó termelés is elérhető.

/folyt. köv./

14.23/11

K. L.

1448

- 24 -

bkk. 3. / az országgyűlés... 14. folyt./ gy

beszámolt a miniszter arról is, hogy hatalmas összegek szolgálgják az építőanyag- és az építőipar fejlesztésének gyorsítását a következő időszakban. például új cementgyár, sikküveggyár, csőgyár építése kezdődik meg, folytatódik a házgyári hálózat kialakítása, budapesten kívül négy vidéki városban létesül új házgyár.

hangoztatta a miniszter, hogy az építőipar előtt álló közvetlen feladatok nagy erőfeszítéseket követelnek. mindennek előtt a népgazdasági szempontból jelentős egyedi nagy beruházások megvalósítása, sőt lehetőség szerint határidő előtti befejezése az egyik fő tennivaló. hasonló fontosságú a lakáselőirányzat teljesítése, illetve a magánérből történő építkezés támogatása. a harmadik ötéves terv gazdaságpolitikai intézkedései egyébként a lakásépítés fokozásához kedvező feltételeket teremtenek. jelentős összegekkel támogatja az állam a lakosság építési tevékenységét. a harmadik ötéves tervben például 10 milliárd forint építési kölcsönt nyújt. emellett fokozottan alkalmazzák majd azokat a lakásépítési formákat, amelyek elősegítik a lakosság megtakarításának felhasználását családi otthonok építésére.

a miniszter megállapította, hogy az építőipar munkája - a meglévő hiányosságok ellenére - az elmúlt évben lényegesen fejlődött. a kivitelező építőipar további, hatékony fejlődésének alapján az „ipari háttér”, bővítése, az iparosítási feladatok következetes végrehajtása, s mindezekkel összefüggésben a szervezettség és a fegyelem növelése teremti meg. a minisztérium a többi illetékes tárcákkal és a tanácsokkal együttműködve már a negyedik ötéves tervre való átmenet feltételeinek kimunkálásán dolgozik, s igyekszik az említett időszak építésügyi feladatait a népgazdaság igényeihez, fejlődési üteméhez igazítani.

- az építőipar munkájáról szölvva azonban - tette hozzá -, nem szabad megfeledkezni arról, hogy az előrehaladáshoz, az eredményekhez szükség volt és a jövőben is szükség lesz - a szakma dolgozóinak áldozatos munkáján kívül - a társadalom segítségére, bírálókészségére, a kormányhazti szervek, minisztériumok együttműködésére, a tanácsokkal és a társadalmi szervekkel kialakított még jobb, még szorosabb munkakapcsolatra. ha ez megvalósul, közös erőfeszítéseink további jelentős sikereket hoznak majd - mondta befejezésül a miniszter.

/folyt. köv./

14.30/e

K. L.

1448

- 25 -

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 15. folyt./ gy

baskay tóth bertalan,

----- egyetemi tanár, a pest megyei 3. számú választókerület képviselője, utalt arra, hogy tavaly a felsőfokú oktatási intézmények kiadásaira 1,4 milliárd forintot költött az ország. ebből majdnem 75 millió forint jutott a gödöllői agrártudományi egyetemnek. az egyetemen - ahol több mint háromezren tanulnak -, a most zárult évben 341-en agrármérnöki, 175-en pedig gépészmérnöki oklevelet szereztek.

a képviselő helyesléssel idézte azt a rendelkezést, amelylyel a kormány öt évre emelte az agrármérnökképzés idejét. a gödöllői egyetem mezőgazdasági kara, továbbá a debreceni, a keszthelyi és a mosonmagyaróvári agrártudományi főiskolák már el is készítették javaslataikat az ötéves képzés tantervére. hangsúlyozta, hogy a korszerű képzéshez elengedhetetlenek a modern műszerek és gépek. a rendelkezésre álló műszaki eszközök erkölcsi kopása azonban igen gyors. jóllehet az ország anyagi helyzete jelenleg nem teszi lehetővé, hogy minden elavult műszert, gépet rövid időn belül teljesen kicseréljenek, feltétlenül szükséges azonban a műszer- és gépállomány évenkénti rendszeres kiegészítése. javasolta, hogy erre a célra, - ha lehet - már 1969-től megfelelő összeget irányozzanak elő.

a képviselő a költségvetés teljesítéséről szóló jelentést elfogadta.

/folyt. köv./

Lel.

1449

parlament

bkk 3. /az országgyűlés... 16. folyt./-lm

bali ferenc tsz-elnök, bács-kiskun megye 20. választókerü-

letének képviselője rámutatott: azok a mezőgazdasági üzemek, gazdaságok vannak most a legnehezebb helyzetben, amelyek nem számoltak a szárazság veszélyével; ezek most már a legnagyobb erőfeszítések árán sem képesek megküzdeni a csapadékhiánnyal ebben az aszályos esztendőben.

a mém és az ovh most együttes intézkedéssel kívánja megszerezni az aszályval kapcsolatos tennivalókat. nehézséget okoz azonban, hogy nem lehet elegendő gépkatrészhez, csőhöz különféle tartozékokhoz, szórófejhez, tömítéshez jutni, s így a gazdaságok hasztalan törekednek meglévő öntözőberendezéseik maximális kihasználására, vagy éppen a kapacitás fejlesztésére. helytelen az is, - s erre a bajai vízügyi igazgatóság műszaki részlegénél akadt példa - hogy tucatnyi pajtás és hortobágy típusú átemelő szivattyú parlagon hever, mert bérleti díja háromszorosa az az azonos géptípus termelőszövetkezeti üzemeltetési költségének.

javasolta bali ferenc, hogy az öntözéssel kapcsolatban országos felméréssel állapítsák meg: honnan, hogyan biztosítható a mezőgazdasági üzemeknek elegendő cső, különböző típusú vezeték, s az ezekhez szükséges tartozék. az illetékesek gondoskodjanak arról, hogy hozzá lehessen jutni különféle idomokhoz, szórófejekhez, tömítésekhez, s szűnjék meg, vagy legalábbis csökkenjen a sokféle alkatrészhiány. szorgalmazta a képviselő, hogy az ár- és belvizvédelmi gépeknek öntözési célokra történő átirányításával együtt vegyék fontolóra az érdekeltek nem lehetne-e felhasználni öntözésre a bányák rendelkezésére álló szivattyúkat, természetesen csak azokat, amelyeket nélkülözni tudnak. annak érdekében is szót emelt, hogy az 1969. évi költségvetésből az öntözés kiterjesztésére az eddiginél magasabb összeget biztosítsanak azt is helyes lenne fontolóra venni hangsúlyozta - hogy az öntözéssel kapcsolatos beruházásoknál hogyan lehetne a jelenlegi ösztönzőbb hitelpolitikát alkalmazni. ennek kitönösen az idején aszálytól nagy károkat szenvedett és szenvedő mezőgazdasági üzemek, termelőszövetkezetek látnák előnyét.

ezután ebédszünet következett.

/folyt.köv./

14.50/11 Hc 1540

parlament

bkk 3. /az országgyűlés...17. folyt.-/-lm

szerkesztőségek figyelmébe!

javitás a bkk 3 /az országgyűlés pénteki.../
számu hírlímkre:

a második bekezdés első sorában a protokoll helyesen:

„az ülésen részt vett kádár jános, az mszmp központi bizottsá-
gának első titkára, focs jenk....,

a 11. folytatás 3. bekezdése első sorának utolsó
szava helyesen: termelésnövekedéssel....

a 16. folytatás 3. bekezdésének alulról számított
4. sorában a jelenlegi helyett a j e l e n l e g i n é l
öszönzőbb.... irandó. ✕

/ folyt. köv. /

16.00/ju fe 16¹⁰

-28-

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 18-19 folyt.-/-lm

az ebédszünet után kállai gyula elnökletével folytatta
tanácskozását az országgyűlés.

dr. dimény imre mezőgazdasági és ételmezésügyi minisz-
ter emelkedett szólásra.

/dr. dimény imre beszédének szövegét mai bkk 2-es
kiadásunkon közöltük. a beszéd e m b a r g ó j á t f e l -
o l d j u k, a szöveghez a következő pótlást és javításokat
adjuk:

az 1. folytatás első bekezdése után a következő
szöveget kérjük beírni:

a miniszter ezután a mezőgazdasági termelésben je-
lentkező gondokkal foglalkozott. hangsúlyozta:

a gépesítést vizsgálva megállapítható, hogy különö-
sen a betakarító gépek, az öntözőberendezések, a korszerű nagyü-
zemi állattenyésztő telepek és számos feldolgozó ágazat techno-
lógiai berendezései hiányoznak. a jelentős előrehaladás ellenére
sem zavartalan az alkatrészellátás. megnőtt a kémiai anyagok, el-
sősorban a nitrogénműtrágya, a korszerű növényvédő szerek irán-
ti igény, amelyet az idén sem tudunk teljes egészében kielégí-
teni. az öntözés stabilitására is nagyobb gondot kell fordítani,
és szemrevételezni kell a fejlesztés lehetőségeit. a kormány
napirenden tartja az aszály következtében jelentkező takarmány-
gondok megoldásának ügyét és a külkereskedelmi lehetőségeket is
figyelembe véve megfelelő intézkedéseket tesz. ugyanakkor a gaz-
daságoknak is vannak tennivalóik: ésszerűen kell hasznosítani az
olyan lehetőséget, mint például a kukoricaszár, a törek, a pely-
va és a melléktermék jelent. a miniszter kijelentette, hogy a
hozott árintézkedések hatására nőtt a mezőgazdaság jövedelmező-
sége, ezen belül azonban bizonyos aránytalanságok vannak, első-
sorban a szarvasmarha-tenyésztés kárára, és ezt a kérdést a kö-
zeljövőben meg fogják vizsgálni.

/folyt.köv./

17.00/11 Hc 18¹⁰

-29/30

parlament

bkk 3. /az országgyűlés...20. folyt./lm

a második folytatás második mondatát /a gyártási kapacitás ...stb. kérjük törölni s e mondat helyére a következő szöveget beírni:

az élelmiszeripar tároló és feldolgozó teljesítménye csaknem minden ágazatban tovább növekedett. így egyebek között a konzerviparé éves szinten több mint 17 ezer tonnával, a paradicsomsüritményé 4 ezer tonnával, a hűtőiparé 12 ezer tonnával, a sertésvágóhídi kapacitás pedig napi 110 tonnával növekedett. a baromfifeldolgozó teljesítmény éves szinten mintegy hétezer tonnával bővült. a baromfiipar 43 millió darabbal növelte tojásfeldolgozó kapacitását. a szerencsi cukorgyár beruházása révén naponta 2500 tonnával több cukorrépat tud feldolgozni. az állami ipar szőlőfeldolgozó teljesítménye 12 500 tonnával, a bor tárolótér pedig 122 ezer hektoliterrel lett nagyobb. sajnos azonban - mint ahogy erről virizlai, belák és valter elvtársak is szóltak, - nincs meg teljes egészében az összhang a rendelkezésre álló nyersanyagok és a feldolgozó kapacitás között. emiatt egyes esetekben nem megfelelő a gyártmányok minősége, nem kielégítő a gyártmányfejlesztés és a feldolgozó ipar nem tud eleget tenni a szerződésben vállalt kötelezettségeknek. fontos feladatunknak tartjuk a feldolgozás korszerűsítését. azzal számolunk, hogy az idei esztendőben egyebek között a konzervgyártási kapacitás éves szinten 34 ezer tonnával, a baromfifeldolgozásé 4900 tonnával, a tojásfeldolgozásé 32 millió darabbal növekedik. a gabonasilók befogadóképessége 31 ezer tonnával, a szőlőfeldolgozó teljesítmény 5 ezer tonnával, a bortároló tér pedig 144 ezer hektoliterrel nő. ez sem elég azonban a szükséges összhang megteremtéséhez, ezért a következő években további erőfeszítéseket teszünk az ellentmondás feloldására. különösen a tejipar fejlesztését tartjuk fontosnak. igaza van guba elvtársnak abban, hogy a tejipar szűk feldolgozó kapacitása és a hűtlánc hiánya gátja a tej- és tejtermék-fogyasztás erőteljesebb fejlődésének.

ezután a szöveg így folytatódik: számos probléma adódik a vállalati kapcsolatok terén is a termelő-felvásárló...

/folyt.köv./

17.05/11 1810

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ....21. folyt./-lm

welszböck rezsőné, győr-sopron megye 15-ös választó-

kerületének képviselője, vállalati igazgató, többek között rámutatott:

a bérszínvonalal összefüggésben az a feladat, hogy egyrészt biztosítsuk az összhangot a fogyasztási árualap és a fizetőképes kereslet között, másrészt maximálisan ösztönözzük a vállalatokat a tartalékok feltárására. az eddigi tapasztalatok szerint a bér-gazdálkodás első funkcióját jól betölti, a másodikról viszont ezt nem lehet ilyen egyértelműen állítani.

utalt arra, hogy a tapasztalatok szerint a vidék iparában - egy-egy területtől eltekintve - csaknem a teljes termelésnövekedés létszámemelés következménye, s ez nem is véletlen. a tapasztalatok ugyanis arra mutatnak, hogy a jelenlegi érdekeltségi rendszer a vállalatok jelentős részét nem ösztönzi arra, hogy első sorban is az élők munkahatékonyosságának javítására törekedjenek. kisebb erőfeszítéssel tudják többletadataikat teljesíteni akkor, ha a létszámot növelik, mintha ösztönzőbb bérformákat alkalmazva bérszínvonal-emelkedést engednek meg.

felvetette azt is, hogy a jelenlegi formájában túlon-
tul is egyoldalú bérszínvonal-szabályozási rendszer következményeként nő a munkaerőkereslet. fennáll a veszélye annak, hogy a szubjektív és objektív okokra visszavezethető munkaerővándorlás az új gazdaságirányítási rendszer bevezetésének kezdeti időszak után növekszik, s az átcsoportosulás nem is mindig az iparágak közötti helyesebb arányok kialakulását segíti elő. fokozódik a munkaerőcsábítás, s ez olyan, - elképzeléseinkkel ellentétes - bérszínvonal-emelkedést idézhet elő, amelynek csupán a munkaerő megszerzése, nem pedig a munka hatékonyságának javulása az eredménye.

javasolta, hogy az illetékes szervek az alapkonceptió megtartása mellett foglalkozzanak a bérszínvonal-szabályozási rendszer olyan átalakításával, amely az eddiginél jobban ösztönöz a hatékony munkaerőgazdálkodásra. az ezzel kapcsolatos rendelkezéseknek, mint mondotta, az új gazdasági év kezdetéig feltétlenül meg kellene jelleme.

az 1967. évi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./

- 32 -

17.10/11 he 1965

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés.... 22. folyt/ gy

dr. zsigmond lászló

/vas megyei 3-as választókerület/, a megye főállatorvosa arról beszélt, hogy a mezőgazdaság, s különösen az állattenyésztés az egész világon iparosodik. napirendre került tehát a húsfeldolgozóipar korszerűsítése is, ami feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a mezőgazdaság árukészlete ne halmozódjék fel, azt az ipar folyamatosan fel tudja dolgozni. hazánkban sajnos ma még nem megfelelő az összhang a mezőgazdaság termelése és a feldolgozóipar kapacitása között. ezért a képviselő javasolta, hogy az 1969. évi költségvetés összeállításánál az élelmiszeripar számára a korábbinál nagyobb összegű beruházásokat irányozzanak elő.

ezután a tenyésztés felvásárlás problémáiról szólt. mint mondta, ez év január 1-től 4 000-ról 2 000 forintra csökkent a támogatás, amit az állam a borjak után fizetett. ez az intézkedés észrevehetően csökkentette a tenyésztési kedvet. jellemző erre, hogy vas megyében például a legutóbbi vásáron 403 tenyészűsöt kínáltak eladásra és ebből csak 266 kelt el. ezért a képviselő - guba sándor képviselő felszólalásához csatlakozva - javasolta, hogy a kormány e támogatás kérdését újból vegye fontolóra és a támogatás összegét ismét 4 000 forintra emelje fel.

a képviselő befejezésül a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt. köv./

o
17.25 he 18 15

- 33 -

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 23. folyt./ gy

mocsári sándor

----- a hajduszeréni május 1. termelőszövetkezet elnöke, hajdu-bihar megye 7-es választókerületének képviselője a többi közt a gazdaságirányítás új rendszerének már megvitatkozó eredményeiről beszélt. elmondta például, hogy szűkebb hazájának, a derecskei járásnak termelőszövetkezei, észszerűbb üzemszervezéssel jobban megalapozták tevékenységüket, mint a korábbi években, s így az évközi munka - még a kedvezőtlen időjárás ellenére is - valószínűvé teszi a jó terméseredményeket. bátrabban alkalmazzák a korszerű agrotechnikai eljárásokat, elevebben kezdeményeznek, s a jelentős összegű ártámogatás felhasználásával több mezőgazdasági üzemben kezdtek szakosított sertés- és szarvasmarha-telepek építésébe.

a továbbiakban arról beszélt, hogy választókerületében is vannak olyan termelőszövetkezetek, amelyeknek termelési eredményei jóval az országos átlag alatt maradnak, s tetemes állami dotációban részesülnek. gazdálkodásukat javítani, ha egyesülhetnének egy jó, vagy legalább közepes eredményű termelőszövetkezettel. az ilyen kooperációt azonban egyetlen jól gazdálkodó termelőszövetkezet sem fogadja örömmel. a megoldás úgy képzelhető el, hogy a kedvezőtlen adottságu tisznek nyújtott, általában három évre szóló állami támogatást ugyanerre az időre az a termelőszövetkezet kaphatná meg, amelyik tagjai közé fogadja a gyengén gazdálkodót. így a jó eredményű tisz szívesebben tenne eleget az egyesülési kérésnek, és saját mutatóinak romlása nélkül segíthetné a gyengébb tisz-ek eredményeinek javulását. ez egyúttal azt is jelentené, hogy a következő években már jóval alacsonyabb lehetne az állami támogatás összege.

a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt. köv./

17.30/11 4c

- 34 -

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 24. folyt./ gy

az elnök a vitát bezárta, ezután vályi péter pénzügyminiszter válaszolt a vitában elhangzottakra.

- a rendkívül széleskörű véleménycserében résztvevő képviselők mindannyian egyetértőleg fogadták, támogatták az előterjesztett törvényjavaslatot - kezdte válaszát. - a felszólalások egyöntetűen igazolták, hogy az elmúlt évben a kormány, a tanácsok, a költségvetési intézmények munkája általában eredményes, jó volt. a tavalyi költségvetés zárszámadása módot adott arra, hogy sokirányú, széleskörű vita bontakozzék ki az országgyűlés plenumán gazdasági helyzetünkről, a gazdasági mechanizmus reformjának legkülönfélébb vonatkozásairól, s a költségvetés néhány problémájáról is. sok olyan javaslat, észrevétel kapott nyilvánosságot, amellyel a kormánynak, a pénzügyminisztériumnak, a pénzügyi szerveknek, a tanácsoknak a továbbiakban behatóan foglalkozniuk kell.

- a teljességében igen hasznos vitából azonban hiányoltam, hogy csak elvétve hangzott el kritikai észrevétel a költségvetés gazdálkodásával kapcsolatban, s csupán érintőlegesen esett szó arról, hogy vajon elég takarékosan, célszerűen, hatékonyan használtuk-e fel a ránk bízott eszközöket - mutatott rá a miniszter. - véleményem szerint a költségvetés mintegy másfélszáz milliárd forint összege - a takarékos, célszerű, helyes felhasználás szempontjából - óriási tartalékokat rejt magában. nem lehet elégszer hangsúlyozni az ellenőrzés fontosságát, az állami szervek /a népi ellenőrzés, a felügyeleti szervek, stb./ felelősségét és a pénzügyi ellenőrzés jelentőségét.

- úgy érzem, viszonylag kevés szó esett az iparról, az iparpolitikáról, a gazdaságpolitika egyéb vonatkozásairól is - hangsúlyozta vályi péter, majd kiemelte, hogy nagyon gyümölcsöző volt a véleménycsere két témakörben: a gazdasági mechanizmus reformjának eddigi eredményeivel és további alakulásával kapcsolatban, továbbá a jövő évi költségvetés tekintetében.

- a gazdasági mechanizmus reformjáról szólva aláhúzta, mind az állandónak ígérkező, mind az átmeneti jellegű szabályozók jelentőségét. felhívta a figyelmet arra, hogy hiba lenne ezeket a szabályozókat és a reform során meghirdetett elveket dogmaként kezelni. már a kezdeti eredményekből is le kell szűrni a hasznosítható tapasztalatokat az esetleges további változtatások érdekében. alapvető szabályozókat azonban a kormány csak alapos mérlegelés, megfontolás után változtat meg.

/folyt. köv./

18.10/ju 4c

-35-

18.31

parlament

bkk 3. /az országgyűlés... 25. folyt./lm

vontakozik ez például a bérszabályozásra is, amellyel több felszólaló foglalkozott. nincs olyan szocialista ország, - még tőkés ország sem, - ahol valamilyen formában, direkt vagy indirekt módon ne szabályoznák a bérek alakulását. nem kétséges, hogy a reform során történt bérszabályozás nem egy vállalat gazdálkodásában nehézségeket okoz. ugyanakkor azonban látni kell, hogy e szabályozás fontos népgazdasági érdek védelmét jelenti. biztosítanunk kell a vásárlóerő és az árualapok kívánatos összhangját. a bérszabályozás jelenlegi rendszere - ezt már tapasztalatból mondhatjuk - eloszlatta azt a korábbi, a múlt év végén még igencsak tapasztalt aggodalmat, hogy a vállalatok nyereségérdekeltségük folytán majd elbocsátanak embereket. nem történt így. olyannyire nem, hogy a munkaerő-stabilizálódás a vártnál is jobban sikerült. mindenesetre - amint azt felszólalásában apró Antal is kifejtette - a kormánynak nagy körültekintéssel kell foglalkoznia a bérszabályozással összefüggő kérdésekkel, a gyakorlati jelenségekkel nyomban le kell vonnia a megfelelő tanulságokat - hangsúlyozta a pénzügyminiszter.

- vályi Péter rámutatott, hogy az új gazdasági mechanizmus különböző szabályait a maguk teljességében, sokoldalúan kell vizsgálni.

az ez évi, illetve a jövő esztendői költségvetésre vonatkozó észrevételekkel kapcsolatban a pénzügyminiszter megjegyezte, hogy a képviselői ajánlásokat a további munkában messzeemenően figyelembe veszik. a továbbiakban a vitában nagy hangsúlyt kapott mezőgazdasági problémákról szövegezték. ezek közé tartozik például az a sok oldalról felmerült kívánság, hogy a termelészövetkezeti társadalombiztosítási rendszert hozzák közelebb a városi lakossághoz, a bérből és fizetésből élők hasonló juttatásaihoz. a miniszter rámutatott, hogy a kérés jogos, megjegyezte azonban; teljesítése gazdasági helyzettől függ. utalt arra, hogy nemrégiben jelentősen növelték a családipótlék juttatást, s hasonló intézkedések a jövőben is várhatók. mindent azonban egyszerre nem tudunk megoldani. a nyugdíjra, illetve a járadék-ellátásra vonatkozó javaslat megvalósítása például azt eredményezné, hogy a termelészövetkezeti nyugdíjak jelenlegi 650 millió forintos költsége egyik évről a másikra egymilliárd forint fölé emelkedne. mindenki megértheti, hogy ez pillanatonként nem valósítható meg.

/folyt.köv./

18.20/ju HC 1830

-36-

1840 See

parlament

bkk 3. / az országgyűlés... 26. folyt./ gy

a mezőgazdasággal kapcsolatban szintén nagy hangsúlyt kapott a vitában a műtrágya-gyártás problematikája, s ennek összefüggése a mezőgazdaság termelési-technikai színvonalával. a pénzügyminiszter közölte, hogy a kormány nagyon komolyan foglalkozik a következő ötéves tervben létesülő újabb műtrágya-ipari kapacitásokkal, s különösen a nitrogén műtrágya, illetve a kevert műtrágya - termelés fejlesztését tartja szem előtt.

sok felszólaló beszélt arról, hogy az aszály nagy károkat okoz a népgazdaságnak. erre reflektálva vályi Péter kifejezte reményét, hogy a szárazság miatti termés-kiesés, a veszteség feltehetően kisebb lesz, mint korábban gondoltuk. nyomatékkal mutatott rá, hogy a mezőgazdasági nagyüzemeknek meg kell vizsgálniuk, konkrétan mit tudnának tenni a nehézségek enyhítésére, a várható károk csökkentésére.

végezetül a pénzügyminiszter köszönetet mondott a képviselőknek a múlt évi költségvetés végrehajtásával kapcsolatos közreműködésükért, s a kormány nevében megígérte, hogy a vitában elhangzott javaslatokat a további munkában hasznosítani fogják.

ezután az elnök Kállai Gyula bejelentette, hogy a napirenden levő törvényjavaslathoz módosító javaslat nem érkezett, majd határozathozatal következett. az országgyűlés az 1967. évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben, benyújtott eredeti szövegében egyhangulag elfogadta.

az elnök közölte, hogy a vita során elhangzott észrevételeket és javaslatokat, amelyekről a törvényjavaslat tárgyalása keretében az országgyűlésnek nem kell döntenie, az eddig gyakorlatnak megfelelően a minisztertanács elé terjesztik.

ezután szünet következett.

/folyt. köv./

18.25/11

HC 1830

- 37 -

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 27. folyt./ gy

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitás a mai bkk 3. / az országgyűlés.../ hírünkre:

a 18.-19. folytatás utolsó bekezdése alulról számított 6. sorában a szöveg helyesen: ... lehetőséget, mint a m i t például a kukoricaszár...

a 20. folytatás első bekezdésének 1. sora helyesen a következőképpen hangzik: a második folytatás második bekezdésének második mondatát /a gyártási kapacitás... stb./

a 24. folytatás harmadik bekezdésének 6. sorában a mintegy másfélszáz helyett: t ö b b m i n t százmilliárd irandó.

x x x

szünet után v a s s istvánné elnökölt. az országgyűlés rátért az interpellációk tárgyalására.

gombaszögi jeno

----- tsz elnök, somogy megye 12. számú választókerületének képviselője a termelőszövetkezeti tagok nyugdíjjáradékat érintő egyes kérdések tárgyában interpellált a munkaügyi miniszterhez. mint elmondta, egyes szövetkezeti gazdáknak nagyon rövid idő - esetenként csak néhány hónap - hiányzik a nyugdíjkorhatár elérésekor ahhoz, hogy megszerezzék a nyugdíjjogosultságot. kérte, hogy ezek a tagok ledolgozhassák a hátralevő időt, s ilyenformán megszerezhessék a nyugdíjjogosultságot.

veres józsef

----- munkaügyi miniszter az interpellációra adott válaszában a kérést indokoltnak mondta. korábban míg a termelőszövetkezeti nyugdíj- és öregségi járadék csaknem azonos volt, a nyugdíjhoz szükséges szolgálati idő megszerzése nem volt különösebb érdeke az idősebb termelőszövetkezeti tagoknak. most azonban, miután a termelőszövetkezeti nyugdíj a bérből és fizetésből élők nyugdíjrendszeréhez azonos módon rendeződött és ezzel az öregségi járadék, illetve a nyugdíj közötti különbség lényegessé vált, nagyobb érdekük fűződik az idősebb szövetkezeti gazdáknak a nyugdíjhoz szükséges évek megszerzéséhez. a problémát az érdekelte szervek bevonásával megvizsgálják és ennek eredményeként a megfelelő módosításra javaslatot tesznek - mondta a miniszter.

a választ az interpelláló képviselő és az országgyűlés tudomásul vette.

/folyt. köv./

18.55/ju 4c 1931

-38-

parlament

bkk 3. /az országgyűlés... 28. folyt./-lm

gácsi miklós, /miskolc 6-os választókerület/, a

diósgyőri gépgyár vezérigazgatója miskolc és borsod megye lakáshelyzetéről és a házépítő kombinát kihasználásáról párdi imréhez, az országos tervhivatal elnökéhez interpellált. elmondotta, hogy miskolc lakossága évi 4500 fővel növekszik, s ezzel nem tart lépést a lakásépítés. az épületek többsége meg lehetően elavult, az egy lakásra jutó lakók száma magasabb az országos átlagnál, s több ezer jogos lakásigényt nem tudnak ki-elégíteni. nagyjából hasonló a helyzet borsod megye több más részén is.

párdi imre válaszában utalt arra, hogy az interpellá-

cióban érintett kérdés országos jelentőségű. a párt gazdaságpolitikájával összhangban 1957 óta mind a népgazdasági tervezésben, mind a gazdasági gyakorlatban nagy figyelmet fordít a kormány a lakásellátás javítására. kidolgozták a 15 éves lakásfejlesztési tervet, amely az 1961-1975 közötti időszakra egymillió lakás építését irányozza elő. bár sok nehézséget kellett leküzdeni és menet közben számos előre nem látott probléma is adódott, a program megvalósulását az eddigi időszakban országosan ki-elégítőnek minősíthetjük. a második és harmadik ötéves terv időszakában együttesen 580.000-600.000 lakás került, illetve került tető alá. a kormány a harmadik ötéves terv eddig eltelt időszakában számos intézkedést tett a lakásépítési program teljesítésére. ezek mindenképp az építőipar és az építőanyagipar teljesítőképességének bővítését szolgálják. a harmadik ötéves terv eredeti előirányzatához képest az építőipar fejlesztésére 2.5 milliárd, az építőanyagipar fejlesztésére pedig 4.5 milliárd forinttal többet fordítottunk. e többlet-beruházások az 1970-71-es években éreztetik teljes egészében hatásukat, s számottevően hozzájárulnak a negyedik ötéves terv lakásépítési feladatainak gyorsabb ütemű teljesítéséhez.

ami a harmadik ötéves terv időszakára előirányzott 300 ezer lakás építésének kilátásait illeti, bár komoly erőfeszítések szükségesek, e tervet teljesítjük. ehhez azonban előirányzaton felüli ráfordítások is szükségesek. a számítottnál ugyanis magasabb egy-egy lakás építési költsége, ezenkívül mintegy 2900 lakás felépítése vált szükségessé a gyöngyösvisontai ipartelepítés és az új munkahelyre települt szénbányászok elhelyezése miatt.

/folyt. köv./
19.05/ju 4c 1031

-39-

bkk 3. /az országgyűlés... 29. folyt./-lm

reális célként nem tűzhetjük ki a harmadik ötéves terv lakás-előirányzatának jelentősebb túlteljesítését. az erőfeszítéseket az ötéves tervben előirányzott lakásépítés megvalósítására kell összpontosítani. ennek keretében foglalkozunk borsod megye és ezen belül miskolc város problémájának megoldási lehetőségeivel, beleértve a házgyári kapacitás kihasználását is.

a tervhivatal elnöke tájékoztatásként elmondotta, hogy a munkaprogramnak megfelelően az illetékes kormányzati szervek a harmadik negyedévben előterjesztést készítenek a kormány gazdasági bizottsága számára az 1969-70-es évek lakásberuházásairól. javaslatokat dolgoznak ki a házgyári kapacitások lehetőség szerinti teljes kihasználására, továbbá a negyedik ötéves tervidőszak lakásfejlesztési céljaira vonatkozóan. e munkával összhangban megvizsgálják majd az interpelláló képviselő által előadott problémákat is.

a tervhivatal elnökének válaszát mind az interpelláló képviselő, mind az országgyűlés egyhangulag tudomásul vette.

homor imréné /komárom megye, 8-as választókerület/ képviselő, az esztergomi városi tanács vb. elnökhelyettese azzal a kérdéssel fordult párdi imréhez, az országos tervhivatal elnökéhez, hogy - az építésiügyi és városfejlesztési -, valamint a pénzügyminiszterrel egyetértésben - milyen intézkedéseket kíván tenni a társasház-építkezések közművesítési feladatainak megvalósítására.

párdi imre az országos tervhivatal elnöke válaszában

elmondotta, hogy a társasházak közművesítésére a kormány az elmúlt évben terven felül mintegy 40 millió forintot biztosított. a gazdasági bizottság - az ésszerű telekgazdálkodás követelményéből kiindulva - 1967. végén határozatot hozott az állami tulajdonban levő telkek egyszeri igénybevételi díjának és évi használati díjának szabályozásáról. ez új bevételi forrást jelent a tanácsoknak, mivel az érintettek a díj jelentős hányadát a megyei tanácsok fejlesztési alapjába fizetik be. célszerű, hogy a tanácsok az így adódó többletbevételt teljes egészében - vagy jelentős részben - a társasház-építkezés előközművesítésére használják fel. a kormány 1968-ban a társasház-építés előközművesítésére külön keretet nem hagyott jóvá; a döntés realizálását alátámasztja az is, hogy a tanácsok, az idei évre elfogadott helyi fejlesztési tervek összesítése szerint, /a telekhasználati és igénybevételi díjból eredő források figyelembe vétele nélkül is/ több száz millió forint többletbevétellel számolnak.

/folyt.köv./
19.10/ ju H

bkk 3. /az országgyűlés... 30. folyt./-lm

tájékoztatásul közölte még, hogy az országos tervhivatal a negyedik ötéves terv kidolgozása során a lakásépítési ütem növelésének lehetőségeit vizsgálva nagy figyelmet fordít az előközművesítés és általában a közműfejlesztés problémáinak megoldására.

a választ a képviselő azzal a megjegyzéssel fogadta el, hogyha már az idén nem is, de a következő években kísérik nagyobb figyelemmel a probléma megoldását.

párdi imre válaszát az országgyűlés egyhangulag tudomásul vette.

szabó mátyás, a bolyi kossuth termelőszövetkezet

elnöke, baranya megye 4-es választókerületének országgyűlési képviselője, az országos vízügyi hivatal elnökéhez interpellált. sürgette baranya megye, közelebbről pécs és a dráva közötti terület vízgazdálkodási igényeinek kielégítését, hogy ne csak a mezőgazdaság, hanem az ipar szükségleteit is biztosítani tudják. arra is választ kért, hogy mikorra várható a macekben eredő, s a jugoszláv területen a dunába torkolló karasica vízfolyás szabályozása, a tervezett borjádi tároló megépítése.

dégen imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal

elnöke válaszában elmondotta, hogy az 1968-70 közötti időszakra az elmúlt tíz év átlagánál 40 százalékkal többet, mintegy 39 millió forintot bocsátottak a dél-dunántúli vízügyi igazgatóság rendelkezésére. ez az összeg lehetővé teszi a mederrendezési munkák meggyorsítását, az üzemi és üzemi közti csatornahálózat kiépítését.

a karasica-ra vonatkozó kérdésre azt válaszolta, hogy a magyar mederszakasz rendezésének feltétele a jugoszláv meder szabályozása. a terveket egyeztetették a jugoszláv vízügyi szervekkel, a munka szomszédainknál már megindult. a befejezése körülbelül két év múlva várható, s ezt követően kezdődhet meg a karasica magyar szakaszának rendezése. a borjádi víztárolót illetően nem ilyen kedvező a helyzet. az említett terület terepviszonyai valóban lehetővé tennék egy nagyméretű, 18 millió köbméter befogadóképességű mesterséges tó létrehozását. gazdaságossága azonban egyelőre nem igazolható.

/folyt.köv./
19.20/ ju H

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 31. folyt./ gy

az országos vízügyi hivatal elnöke javasolta: növeljék a karasica vízgyűjtőjén már egyébként is meglévő kisebb tárolótavak számát - ehhez a vízügyi szervek műszaki tervekkel, kivitelezési kapacitás biztosításával, s állami támogatással is segítséget adnak.

dégen imre válaszát mind az interpelláló képviselő, mind az országgyűlés elfogadta.

hámori józsef

----- művezető, miskolc 5-ös választókerületének képviselője a város ivóvízellátásának megjavítása tárgyában interpellált az országos vízügyi hivatal elnökéhez.

dégen imre

----- válaszában jogosnak tartotta a kérést, hiszen - mint mondta - miskolc az ország egyik leggyorsabban fejlődő városa, a lakosság a felszabadulás előtti időkhez képest megkétszereződött. a vízellátás javítása a hernád mentén telepített parti szűrős kutakkal, új víztermelő teleppel oldható meg. az építés műszaki feltételei már tisztázódtak, a beruházási program elkészült, az országos vízügyi hivatal a kiviteli tervek kidolgozásához szükséges költségeket biztosítja, s a tervek elkészítésére már kiadta a megbízást. remélhetőleg 1969 második felében megkezdődhet a munka első üteme, azaz a városba vezető nyomócső lefektetése, amely 1970 végén már részlegesen üzemelhet. a munka második ütemét, a vízmű építését a negyedik ötéves terv időszakában valósíthatják meg.

a választ mind a képviselő, mind az országgyűlés elfogadta.

/folyt. köv./

19.25/ju

1955

f

-42-

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 32. folyt./ gy

dr. belák sándor

----- egyetemi tanár, veszprém megye 14-es számú választókerületének képviselője, szintén dégen imrének tett fel kérdést: a balaton alacsony vízállásával és nagyfokú eliszaposodásával kapcsolatban miként látja a tó vízgazdálkodásának helyzetét?

dégen imre

----- válaszában elmondta, hogy a magas vízállás miatt a siófoki zsilipen keresztül január és március között 13 centiméterrel süllyesztették a tó szintjét, a hajózás érdekében végrehajtott további vízapasztás pedig mindössze 3 centiméteres volt. az idei, összesen tehát 16 centiméteres vízszintcsökkenést előidéző vízleeresztés - számolva a várható szárazabb időjárással - jóval alatta maradt a múlt évi 62 centiméteres vízapasztásnak.

a rendkívül aszályos időjárás miatt azonban a tó vízutánpótlása kisebb, mint a párolgás. a balatonból naponta elpárolgó víz csaknem egy centiméteres rétegnek, azaz ötmillió köbméternek felel meg. a siófoki vízutatón mért vízállás jelenleg 31 centiméterrel alacsonyabb a jelenlegi időszakra jellemző átlagos értéknél és számolni kell további apadással is. a balaton vízszintjének szabályozását a siófoki zsilip önmagában nem oldja meg. a kielégítő vízszinttartáshoz a siófoki zsilip alatt további öt vízlépcsőt kell építeni. ezek közül az első, a siófoki dunai torkolatánál már épül, és 1971-ben elkészül. ez kirekeszti a csatornából a dunai árvizeket, szekszárdot gyakorlatilag dunai kikötővé teszi, ugyanakkor nagymértékben hozzájárul a balaton vízszint-ingadozásának szabályozásához is. ezt követően siófok alatt 16 kilométerrel vízlépcsőt képeznek ki. így még szűkebb határok közé lehet majd szorítani a balatoni vízszint-ingadozásokat. az eliszaposodásról elmondta: a tóba jutó hordalék csökkentése szempontjából döntő jelentőségű a balaton vízgyűjtő területén a talajvédelem.

/folyt. köv./

19.30/ju

1955

f

-43-

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés.... 33. folyt./ gy

meg kell oldani a zala vízgyűjtő területének rendezését is; ezzel kapcsolatban 1 100 négyzetkilométer kiterjedésű térségre már készülnek a vízrendezési irányelvek. az eliszaposodás csökkentésére a vízügyi szervek évente csaknem 700 ezer köbméter anyagot kotornak ki a tóból. a kotró-kapacitást 1969-re évi egymillió köbméterre növelik. a hinárosodás megállítására jelenleg nem rendelkeznek hatékony módszerrel, és a kérdés vizsgálata folyamatban van.

a képviselő és az országgyűlés a választ elfogadta.

horváth sándorné

----- a somogy megyei nőtanács titkára, somogy megye 2-es számú választókerületének országgyűlési képviselője az ipari, továbbá kommunális, kulturális és egészségügyi szempontból elmaradott megyék számára kért nagyobbmértvű hitelfolyósítást a pénzügyminiszterhez intézett interpellációjában. javasolta, hogy csökkentsék a tanácsok fejlesztési alapjának terhére folyósítható hitelek kamatját.

vályi péter

----- pénzügyminiszter válaszában rámutatott: kétféle hitel jöhet számításba, az egyiket a tanácsai vállalatok kapják termelésük fejlesztésére, a másik lényegében a tanácsok fejlesztési alapjainak megelégtetése. az előbbi célra, tehát a tanácsai vállalatok számára, az idén 100 millió forintot folyósítanak, az átlagos hat év helyett nyolc évi lejáratra és 7 százalékos helyett 6 százalékos kamatra. a hitelek hatékonyságát a közeljövőben felülvizsgálják és ennek alapján döntenek majd a további preferenciákról. a tanácsok fejlesztési alapjának terhére nyújtható hitelek kamatjának és lejárat-idejének mérséklése ugyancsak körültekintő vizsgálatokat igényel. a vizsgálat eredménye az 1969/70. évi hitelpolitikai elvekben és gyakorlatban realizálódik majd.

a pénzügyminiszter válaszát az interpelláló képviselő és az országgyűlés tudomásul vette.

/folyt. köv./

19.35/ju

1950

fr

-44-

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 34. folyi./-lm

pázsit árpád képviselő, /budapest 44-es választókerület/

-----
a telefongyár minőségi ellenőre a vállalati és tanácsai kezelésben levő óvodák és bölcsődék fejlesztése tárgyában interpellált a pénzügyminiszterhez. utalt arra, hogy egyes vállalatok meg akarják szüntetni a kezelésiükben levő - többnyire elavult - gyermekintézményt, a tanácsok viszont csak a megfelelő, korszerű intézményeket hajlandók átvenni. megkérdezte a minisztert, milyen intézkedések várhatók annak érdekében, hogy a bölcsődék és óvodák az új gazdasági mechanizmus körülményei között is tovább fejlődjenek, növekedjék befogadóképességük.

vályi péter közölte, hogy a tanácsai és vállalati fej-

-----
lesztési alapok fokozatos növekedése megfelelő lehetőséget nyújt a szociális intézmények támogatására, fejlesztésére. a pénzügyi kormányzat újabb megkötéseket nem kíván hozni ezeknek a fejlesztési alapoknak a felhasználására. minden tanácsnak és minden vállalatnak kötelessége munkaerő-gazdálkodási és szociális szempontból gondoskodni a gyermek-intézmények fenntartásáról, fejlesztéséről.

a miniszter hangoztatta; valóban tapasztalhatók törekvések a vállalatok részéről a gyermekjóléti intézmények felszámolására, s ezzel általában nem lehet egyetérteni. ezek az intézmények ugyanis elsősorban az adott vállalat munkaerő-gazdálkodását hivatottak elősegíteni. az intézmények fenntartása a vállalatok pénzügyi helyzetét - a kialakított szabályozók szerint - nem befolyásolja kedvezőtlenül, mert az új gazdaságirányítási rendszer bevezetésekor a vállalatok anyagi érdekelttségét e kötelezettség figyelembe vételével állapították meg, a fenntartási költségek tehát a dolgozók anyagi érdekelttségét nem befolyásolják. egyébként a vállalatok egyoldaluan nem szüntethetik meg és a tanácsnak sem adhatják át egyoldaluan ezeket az intézményeket, ehhez minden esetben a végrehajtó bizottság, illetve az illetékes tanácsai szakigazgatási szerv hozzájárulása szükséges. az ő feladatuk, hogy az átadás, illetve a megszüntetés körülményeit részletesen megvizsgálják és a szükséges intézkedéseket megtegyék. kellő indokoltság esetén a végrehajtó bizottság dönthet úgy, hogy a vállalati gyermekjóléti intézményt átveszi, azonban figyelembe kell vennie, hogy a fenntartásról a tanácsnak kell gondoskodnia. helyes lenne, - mondotta a miniszter, - ha a társadalmi szervek az említett körülményekre nyomtalanul felhívják a vállalati vezetők figyelmét.

/folyt.köv./

19.40/ju 1950

-45-

parlament

bkk 3./az országgyűlés ...35. folyt./-lm

a pénzügyminiszter válaszát az országgyűlés tudomásul vette, s az interpelláló képviselő is elfogadta, kérte azonban, hogy a kérdés fontosságára való tekintettel az országgyűlés illetékes szerve érdemben foglalkozzék majd a problémával.

az elnöklő Vass Istvánné közölte, hogy az országgyűlés illetékes állandó bizottságát kéri majd fel e téma részletes vizsgálatára.

hornung mátyás járási főállatorvos, szabolcs megye 8-as

választókerületének képviselője az 1968-ra áthúzódó beruházások árkülönbözetének költségvetési finanszírozása érdekében interpellált.

dr. vályi péter pénzügyminiszter válaszában rámutatott,

hogy a beruházási piacon bekövetkezett jelentős drágulások nagyrészt azzal vannak összefüggésben, hogy a rendelkezésre álló kapacitásokat messze túlhaladó kereslet jelentkezik. a drágulásból eredő terheket a központi nagy beruházásoknál a költségvetés viseli, más kisebb helyi beruházásoknál pedig a tanácsok. tény, hogy ez a többletterhelés egyes tanácsoknak nagy nehézséget jelent. arra nincs mód, hogy a többletköltségeket az állam vállalja magára. viszont van lehetőség arra, hogy a tavalyról erre az évre áthúzódott értékhatár alatti tanácsai beruházások keretmaradványát - amely országosan 364 millió, szabolcs-szatmár megyében 6.7 millió forint - az említett célokra felhasználják. továbbá a tanácsoknak arra is lehetőségük van, hogy egyéb költségvetési költségmaradványaikat átutalják a fejlesztési alapra. ilyen átutalásra a tanácsok mintegy 150 millió forint „mozgósítását”, tervezik. ha a felsorolt lehetőségek kihasználásával sem tudnak egynemely problémát megoldani, akkor a pénzügyminisztérium megvizsgálja a helyzetet és esetleg biztosítja a hiányzó összegek hitelezését.

a képviselő is, az országgyűlés is elfogadta az interpellációra adott választ.

az elnöklő Vass Istvánné ezután berekesztette a pénteki tanácskozást, s bejelentette, hogy az országgyűlés szombaton délelőtti 10 órakor folytatja munkáját./mti/

19.45/ju he 20 h

-46-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1968. július 12.

bb 1. megfiatalítják a félezer éves kőszegi tanácsházat

a vid-cs/mné szb ká

1968. július 12.

tatarozzák kőszeg híres szép városi tanácsházát, amely félezer éve ad otthont a határmenti város közigazgatásának. az egyemeletes reneszánsz épület a középkori városképet máig is hűven őrző jurisich-tér egyik ékessége. a vakolat kijavítása, a nyílászáró szerkezetek kicserélése után újból pompai-vörös színűre festik. az épület utcai homlokzatát díszítő öt értékes falfestményt a tatarozás alatt lehelletfinom hálójával védik az esetleges sérülésektől. a felújítás után restaurálják őket. az ovális alakú nagy freskók Magyarország, kőszeg város és a jurisich család címerét, továbbá madonnát, és istván királyt ábrázolják. /mti/

--

bb 2. szüreti ünnep kecskeméten ezer népitáncossal és az ország legjobb lovasaival.

vid-fm/mné szb ká

1968. július 12.

kecskeméten összeállították a hagyományos szüreti napi programot, amelyet szeptember 15-én rendeznek meg a 600 éves alföldi városban. a sok látványosság közül kiemelkedik a folklór-fesztivál, - amelyre bács-kiskun megye ezer népitáncosa készül, - valamint az egész napos lovasparádé. a rendezvényre meghívták az ország lovasiskoláinak legkiválóbb lovasait. /mti/

--

Lel

-1-

bb 3. Lakótelep-tervek az ndk számára

a vid-cs/mné szb ká 1968. július 12.

több mint 1 millió rubelre szóló szerződést írt alá az ndk-ban bálint jános a pécsi tervező vállalat igazgatója, a megállapodási 8000 lakás és a hozzájuk tartozó kommunális létesítmények terveinek elkészítésére kötbített. a tervek alapján a német demokratikus köztársaság cottbus megyéjében építkeznek a következő évek során. a lakótelep mélyépítési munkái ugyancsak magyar tervek szerint készülnek. a terveket 1971-ig folyamatosan szállítják.

a pécsi tervezőknek ez már a második export-megbízatásuk a baráti ország részére. magdeburg mellett egy nagy teljesítményű tejporgyár épül a pécsi tervek alapján. a német szakemberek elégedettek a pécsi mérnökök munkájával, szívesen fogadták az újabb együttműködést. /mti/

--

bb 4. terven felül 2,5 millió téglá, ötmillió cserép a jubileumi versenyben

vid-cs/mné szb ká 1968. július 12.

a békés megyei téglá- és cserépipari vállalat üzemében széleskörű munkaverseny bontakozott ki a kmp megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére. nyolcvannégy munkacsoport ezeröttszáz tagja küzd a szocialista brigád címért s egyúttal közösen a szocialista üzem címért is. az első félévben a termelékenység tizennégy százalékkal emelkedett, a selejt pedig csökkent. többek között 2,5 millió égetett téglát, hatmillió nyerstéglát, ötmillió cserépet és négyszáz köbméternyi közepfalazó blokkot gyártottak terven felül. égetett téglából például hét és fél millióval adtak többet a népgazdaságnak, mint az elmúlt év hasonló időszakában. ebből - számításuk szerint - legalább 250 családi házat lehet felépíteni. /mti/

--

bb 5. jól bevált a védnökség

a vid-cs/mné szb ká 1968 július 12.

a szarvasi öntözési és rizstermesztési kutató intézet tudományos kutatói ez év tavaszán védnökséget vállaltak békés és szolnok megye mezőgazdasági üzemében a rizstelepek felett. /folyt.köv./

Leel

-2-

bb 5. /jól bevált... 1. folyt./-szb

több ezer holdra kidolgozták a rizstermesztés korszerű technológiáját, vetőmagot adtak a szarvasi nemesítési káka-165. és a káka-203 rizsfajtából. a szaktanácsadás igen jól kamatozott, emberemlékezet óta nem volt a mostanihoz hasonló szép rizsigabona ezen a tájon. a csárdaszállási petőfi tsz-ben - ahol minden munkafolyamatot a szarvasiak tanácsai szerint végeztek - huszonnégy mázsa feletti átlagtermést ígérnek a táblák. a körösi állami gazdaság összehasonlító kísérleti parcelláin ugyancsak a szarvasi fajták vezetnek. egyenletes, dus a rizsvetés a haragoszöld növényzet teljesen behorítja a vízszintet, a táblák gyommentesek. /mti/

--

bb 6. vizgazdálkodási bizottság alakult békésben

vid-cs/mné szb ká 1968. július 12.

vizgazdálkodási bizottság alakult békés megyében a körös-vidéki vízügyi igazgatóság fennhatósága alatt. a bizottságban dolgozó szakemberek alaposan tanulmányozták az öntözésfejlesztési terveket s módosítást javasoltak az épülő békési duzzasztó öntözővizének gazdaságosabb felhasználására. a békési duzzasztó környékén 9500 holdat kapcsolnak be az öntözésbe és ennek zömét /iii. és iv. kategóriájú gyenge talajokra tervezték. most - a gazdasági mechanizmus követelményeit figyelembevéve - módosították a tervek és elsősorban i. és ii. kategóriájú, jól termő talajokra terjesztik ki az öntözést békéscsaba, ujkigyós, szabadkigyós, kétegyháza és elek térségében. egyúttal tanulmány-terv készült az elavult öntözőberendezések rekonstrukciójára is. rangsorolták a tsz-eket, és 1972-ig 16-18 millió forintos beruházással mintegy négyezer holdnyi terület elavult öntözőberendezéseit újítják fel. ugyanakkor a nem eléggé gazdaságos területeket ki- zárják az öntözésből. /mti/

--

bb 7. újítás a törek és a pelyva összegyűjtésére

a vid-cs/mné szb ká 1968 július 12.

a kombájnnal aratott gabona mellékterméke: a réti szénához hasonló értékű pelyva és törek eddig veszendőbe ment. az arató-cséplőgépek a szem és a szalma különválasztásakor a kalásztörmelékét szétszórta a tarlón. /folyt.köv./

Leel

-3-

bb 7. /ujítás a... 1. folyt./-szb

a takarmányozásra jól használható melléktermék összegyűjtése régóta foglalkoztatja a gazdaságok vezetőit, szakembereit. Sürgetésükre kisházi Mihály, a kecskeméti járási tanács mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályának műszaki fellelője - tsz-ek megbízása alapján - sikerrel oldotta meg a feladatot. Ötletes ujtással, amely mindössze négy órai munkát igényelt, alkalmassá tette a kombájnokot arra, hogy összegyűjtsék, és maguk után kupacokba rakják a töreket és a pelyvát, a szalmát pedig bálázáshoz terítsék. A komplex gabonabetakarításban így a járvasilózók is szerepet kaptak: a kombájnok után csomókban maradó pelyvát és töreket a gépek „felszippanjták”, és továbbítják a szállító pótkocsikra. Az értékes ujtás, amely gépenként mindössze 600-700 forintba kerül, nagy visszhangra talált a környező termelőszövetkezetekben, állami gazdaságokban.

/mti/

Zseli

..-

-4-

bb. 8. a lottó nyerőszámai

fné/e hk

1968. július 12.

a sportfogadási és lottóigazgatóság tájékoztatása szerint Harkányban, a fürdő szabadtéri színpadán megtartott 28. heti lottósorsoláson a következő nyerőszámokat húzták ki:

3, 7, 30, 33, 83. /mti/

..-

bb. 9. a budapesti termelőszövetkezetek szocialista brigádvezetőinek tanácskozása

t kf/kf/e hk

1968. július 12.

a termelőszövetkezeti versenymozgalom és a szocialista brigádmozgalom időszerű feladatairól tanácskoztak pénteken a fővárosi tanács klubjában a budapesti termelőszövetkezetek szocialista brigádvezetői.

az értekezleten Virág István, a termelőszövetkezetek országos tanácsának főtitkárhelyettese ismertette a mezőgazdasági verseny legfőbb tennivalóit, majd a fővárosban működő 14 tsz 75 szocialista brigádjának képviselői ismertették eredményeiket, céljaikat. A budapesti termelőszövetkezetek eredményes munkáját nagyban segíti a szocialista brigádmozgalom. A 14 termelőszövetkezet évi termelési értéke mintegy 600 millió forint. Több mint 3 000 vagon friss zöldséget, 200 vagon gyümölcsöt, 84 vagon gombát és több mint 40 millió forint értékű virágot adnak a budapesti tsz-ek egy évben a főváros lakosságának. Az idén a szövetkezeti szocialista brigádok legfontosabb feladata a termelékenység növelése, a szövetkezetek további erősítése, a lakosság jobb ellátása.

a tanácskozáson négy szocialista brigádvezető „kiváló termelőszövetkezeti tag”, kitüntetést, három pedig miniszteri elismerést kapott jó munkájáért. /mti/

..-

11.15/e

11.15 Zseli

11.15 Zseli

- 5 -

bb. 10. Őrizetbe vették a mulasztással halált okozó villanyszerelőt

t fe/mné/e hk

1968. július 12.

a nagykerési rendőrkapitányság eljárást indított boros ferenc 45 éves villanyszerelő ellen. boros a helyi petőfi termelőszövetkezet területén áthúzódó villanyvezetéket - a munka megkezdése előtt - nem áramtalanította, s emiatt farkas benjámin 16 éves villanyszerelő ipari tanulót halálos áramütés érte. a rendőrség boros ferencet őrizetbe vette. /mti/

---

bb. 11. ismét három vizbefulladás

t-fe/mné/e hk

1968. július 12.

az elmúlt 24 órában ismét hárman vesztették életüket fürdés közben. nagy csaba 24 éves technikus csepelnél a dunában fürdött és a vízbe fulladt. németh jános 47 éves hentes, dunaharaszti lakos a duna-tisza csatornában fürdött és elnyelték a hullámok. marinoczor józsef 44 éves tsz-könyvelő, debreceni lakos a keszthelyi helikon strandon fulladt a balatonba. /mti/

---

bb. 12. családi tragédia harkakötöny községben

t -fe/mné/e hk

1968. július 12.

megdöbentő családi tragédia történt a bács megyei harkakötöny községben. mézáros ignác 37 éves traktoros egy szőváltás után, lakásán kalapáccsal fejbeütötte 27 éves feleségét és 7 éves fiát. bűnös cselekménye elkövetése után a lakást bezárta, az erdőbe menekült, ahol öngyilkosságot kísérelt meg.

az asszony sérüléseibe a helyszínen meghalt, a gyermeket és mézáros ignácot életveszélyes állapotban szállították kórházba. a rendőrség a családi tragédia ügyében vizsgálatot indított. /mti/

11.43/il

- 6 -

114220

11.502

bb. 13. halálos és súlyos közlekedési balesetek

t fe/mné/ilhk

1968. július 12.

a bodrogkereszturi vasútállomáson egy tolató tehervonatra akart felugrani lakatos győző 40 éves muzsikus sárospataki lakos a lépcsőről visszaesett, s a szerencsétlen embert a szerelvény halálra gázolta.

kunszentmárton határában ittasan vezette a helyi állami gazdaság vontatóját farkas jános 34 éves vontatóvezető, békésszentandrás lakos, a járművel felborult. farkas jános olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházba szállítás közben a mentőkocsiban meghalt.

a kötcse és szolád közötti utszakaszon mohai andrás 33 éves gépkocsiveető a balatonboglári állami gazdaság tehergépkocsijával - amelyen 18 mezőgazdasági dolgozót szállított - az árokba borult. ferenczi gyuláné 42 éves állami gazdasági dolgozó nagycsepelyi lakos sérüléseibe a kórházba szállítás közben belehalt. két személy könnyebben megsérült. a baleset ügyében a felelősség megállapítására vizsgálat indult.

sok súlyos közlekedési baleset történt az elmúlt 24 órában a fővárosban is. a 16. kerületben a szabadföld ut és a gazdaság ut kereszteződésében perneyi károly 64 éves nyugdíjas személygépkocsijával az uttesten felborult. az autó vezetője súlyosan, négy utasa könnyebben megsérült.

szabálytalan helyen ment át az uttesten a 18. kerületben a vöröshadsereg utja és a városház utca kereszteződésében lászló györgyi 13 éves diák és egy 35-ös autóbusz elütötte. a gyermek súlyosan megsérült.

nem adta meg az elsőbbséget a kijelölt gyalogátkelőhelyen motorkerékpárjával szücs józsef 19 éves műszerész és a 14. kerületben a nagy lajos király utja és a szugló utca kereszteződésében járművével elütötte tolvaj jeno 11 éves diákot. a kisfiút a mentők súlyos sérüléssel szállították kórházba. a balesetet okozó motoros ellen a rendőrség eljárást indított.

szabálytalan helyen ment át az uttesten a 3. kerületben a paraséti ut és a nagyajtai utca kereszteződésében lebedy béla 54 éves hegesztő és egy motorkerékpár elütötte. a motoros - szilberleiter ottó 26 éves műszerész - súlyosan, a gyalogos is könnyebben megsérült, mindkettőjüket kórházba szállították. /folyt.köv./

- 7 -

12.25/il

114220

12.42

bb. 13. / halálos ... folyt./ il

gáspár pál 38 éves sofőr tehergépkocsival nem adta meg az elsőbbséget a 8. kerületben a józsef körut és a baross utca kereszteződésében és a járművel elütötte bogdány jánosné 62 éves nyugdíjast, akit súlyos sérüléssel szállítottak kórházba. a tehergépkocsi vezetője ellen eljárás indult.

féktávolságon belül lépett egy személygépkocsi elé az 5. kerületben a kossuth lajos utcában csapó józsef 47 éves szállítómunkás és személygépkocsi elütötte. csapó súlyos sérüléssel került a kórházba.

szabálytalan helyen ment át az uttesten a 16. kerületben a szabadföld uton ferenczi istvánné 22 éves segédmunkás és egy személygépkocsi elütötte. az asszony súlyosan megsérült.

a 10. kerületben a jászberényi uton egy taxi elütötte csurka ferencné 70 éves nyugdíjast, aki súlyosan megsérült.

az 5. kerületben a belgrád rakpart és az irányi utca kereszteződésében szücs kálmán 38 éves rokkant- nyugdíjas személygépkocsijával nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött a 15-ös autóbusszal. szücs súlyosan, a személygépkocsi utasa és az autóbusz utasai közül egy személy könnyebben megsérült.
/mti/

-. -

bb. 14. gabona tüzek gondatlan dohányzás miatt

t fe/mné/1l hk

1968. július 12.

a cibakházi vörös csillag termelőszövetkezet gyökérgusztai gabonaföldjén 92 hold rendrevágott gabona és több mint 1300 mázsa kicsépelte buza-szalma égett el. a tüzet rácz pál 45 éves vízügyi dolgozó okozta, aki egy égő gyufaszálal dobott el.

az új élet termelőszövetkezet kerekéskut dűlőjében 36 hold lábon álló buza és 4 hold kombájnszalma égett el. a vizsgálat szerint a tüzet ugyancsak gondatlan dohányzás okozta. a két tüzeset anyagi kára meghaladja a 300 ezer forintot.

rác pál ellen - aki a gyökérgusztai tüzért felelős - eljárás indult. az új élet termelőszövetkezetben keletkezett tüzért a felelős személy megállapítására vizsgálatot kezdtek.
/mti/

-. -

- 8 -

12.30/e

12.42

12.42

bb. 16. időjárásjelentés

fné/e hk

1968. július 12.

a meteorológiai intézet jelenti július 12-én, pénteken 13.00 órakor:

hűvös éjszaka

az a mérsékelt övi ciklon, amely csütörtökről péntekre nagy sebességgel a balti-tenger térségébe helyeződött át, nagy tömegű hűvös levegőt szállított közép-európa térségébe, sokfelé zápor, zivatar és erős szél kíséretében. emiatt a kárpát-medencében is nagymérvű időjárásváltozás következett be. hazánkban csütörtökön a nap nagyobb részében a délről erős széllel beáramló szubtrópusi levegő hatására forró, napos, száraz idő volt. a hőmérséklet 34-39 fokig emelkedett, ezzel országunk területe volt európa legmelegebb vidéke. budapesten 37.4 fokot mértek, ami július 11-én 1870 óta nem fordult elő. kora délután megkezdődött a hűvös levegő beáramlása viharos széllel és erős hőmérséklet-csökkenéssel. a hűvös levegő az éjszaka folyamán záporok, zivatarok kíséretében kelet, délkelet felé folytatta útját. a ma reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége a dunántul északi felében 12-22, máshol 1-10 milliméter között volt. ma hajnalra a hőmérséklet 15-19 fokig hűlt le. a délelőtti folyamán a felhőzet felszakadozott, záport, zivatart már csak a déli, délkeleti megyékből jelentettek. többfelé erős északi, északnyugati szél fújt. a hőmérséklet 11 órakor 17-24 fok között volt.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 27,2 fok volt, 5,8 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 20 fok, a tengerszintre átszámított legnyomás 763 milliméter, mérsékeltten emelkedik. a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 12 órakor 23 fok.

várható időjárás szombat estig: időnkénti felhősödés, legfeljebb néhány helyen kisebb esővel. az élénk, helyenként még erős északnyugati, északi szél fokozatosan mérséklődik. hűvös éjszaka. a nappali felmelegedés lényegesen nem változik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 9-14, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 21-25 fok között. a duna 231 centiméter. /mti/

-. -

13.10/e

13.12

13.12

- 9 -

bb. 19. zárás előtt a soproni ünnepi hetek

a vid-cs/mné/m hk

1968. július 12.

a két héttel ezelőtt megnyílt soproni ünnepi hetekre naponta tömegesen érkeztek a vendégek, hogy részesei legyenek a gazdag kulturális és sport programnak, amely az utóbbi években már a külföldi látogatók számára is vonzóvá tette a műemlékek városának nyári eseménysorozatát. az ünnepi hetek szombati, vasárnapi és hétfői „zároakordjára”, ugyancsak sokezer látogatót várnak sopronba. szombaton este az okisz textillabor divatbemutatót rendez a petőfi színházban, neves táncdalénekesek és tánczenekarok közreműködésével. majd a zeneművészeti főiskola kieszervezetének kamarakórusa tartja meg hangversenyét az ady endre művelődési házban. a szombaton kezdődő és vasárnap folytatódó nemzetközi lovasverseny, valamint a vasárnap délelőtt kezdődő országos meghívásos autós ügyességi verseny és a mindig népszerű arató-sétahangverseny mind olyan esemény, amelyre különvonatok, autóbuszok szállítják az érdeklődőket. hétfőn este a városi tanács fuvószenekara ad záróhangversenyt, majd felharsannak az ideai soproni ünnepi hetek végét jelző kiáltók. /mti/

-. -

bb. 20. közuti balesetelhárítási tanács alakult szolnokon

vid-cs/mné/m hk

1968. július 12.

szolnokon pénteken megalakították a közuti és balesetelhárítási tanácsot. a tanács munkaprogramjában szerepel, hogy megvizsgálja és véleményezi a város általános rendezési tervével összefüggő közlekedési feladatokat, továbbá javaslatot tesz arra, hogy a rendszeresen nagy járműforgalmat lebonyolító 4-es számú főutvonal városi szakaszán milyen intézkedések szükségesek a baleseti veszélyek csökkentésére. a tiszaligetben, szolnok nagy üdülőparkjában, megkezdik az úttörő kresz-park kialakítását. programot dolgoznak ki a különböző közlekedési versenyek megrendezésére. céljuk, hogy a különféle gyermek-korosztályokat játékos vetélkedő során megtanítsák a közlekedési szabályokra. /mti/

-. -

- 10 -

14.35/1L *hc 14.5*

15.12

bb. 15. a 4. dél-alföldi tárlat megnyitója gyulán

vid cs/mné/il hk

1968. július 12.

a magyar képzőművészek szövetsége dél-magyarországi területi szervezete hódmezővásárhely és szeged után gyulán is bemutatja a 4. dél-alföldi tárlatot. az ünnepélyes megnyitót pénteken a gyulai harisnyagyár művelődési termében rendezték meg. a dél-alföldi művészek munkásságát petrovszki istván, az mszmp békés megyei bizottságának osztályvezetője méltatta, a tárlaton békés és csongrád megye festőművészeinek csaknem száz alkotását mutatják be. a kiállítás külön érdekessége, hogy a művészek első sorban a dolgozó ember hétköznapi életét, pihenését, szórakozását ábrázolják. /mti/

-. -

bb.17. a munkaidő csökkentéséről tanácskozott az építők szakszervezetének központi vezetősége

t sb/ mné/il hk

1968. július 12.

az építők székházában pénteken ülést tartott az építő-, fa és építőanyagipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége. szalontai lajos, a szakszervezet titkára számolt be a legutóbbi ülés óta végzett munkáról. bejelentette, hogy a szakszervezet elnökségének kezdeményezésére árelőző bizottság alakult a lakosság közvetlen ellátására termelő legnagyobb vállalatoknál, a finomkerámiaipari és az üvegipari műveknél, valamint a budapesti bútorigipari a tiszai bútorigipari, a szék- és kárpitóipari vállalatnál. tapasztalataik alapján másutt is létrehozzák ezeket a bizottságokat.

a tanácskozáson juhász ottó titkár és simor jános építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes szóbeli kiegészítése alapján megtárgyalták a munkaidő-csökkentés eddigi tapasztalatairól és a további tervekről készített jelentést. az építő- fa- és építőanyagiparban július 1-től 24 vállalat 58 355 dolgozója tért át a rövidített munkahétre. az egészségre ártalmas munkakörülményben már az előző években végrehajtott és a január 1-től 11 vállalatnál megvalósított munkaidő-csökkentéssel együtt jelenleg tehát összesen 102. 386 dolgozó élvezi ebben a három iparágban a bőségesebb szabadidő örömeit. az előzetes felmérések szerint az idén még további 51 vállalatnál mintegy 90.000 dolgozó munkaidejének csökkentését készítik elő.

/folyt.köv./

14.43/1L *hc 14.5*

15.12

- 11 -

bb. 17. / a munkaidő ... folyt./ il

a beszámolók, az írásos előterjesztések és a vita alapján a szakszervezet központi vezetősége, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium, a közlekedés- és postaügyi minisztérium, a könnyűipari minisztérium, valamint a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium együttes állásfoglalást adott ki a munkaidő csökkentését szabályozó kormányhatározatok végrehajtásáról és a további feladatokról. ebben megállapították, hogy a munkaidő csökkentés eddigi tapasztalatai kedvezőek, a változatok termelésének műszaki és gazdasági mutatói javultak, és a dolgozók keresete is megfelelően alakult. összegezték azonban azokat a problémákat is, amelyeknek elkerülésére körültekintően kell felkészülni. így létszámnöveléssel nem számolhatnak - a munkaerőhiány miatt - a munkaidő csökkentés következtében ki-eső munkaidő pótlásában. gondoskodni kell arról, hogy ne csak a termelésben közvetlenül résztvevő munkások, hanem a szállítási dolgozók, járművezetők, rakodómunkások és az örök, portások munkaidejét is rövidítsék. előrelátóan kell intézkedni a téli-nyári időnyomunkarendben dolgozók jelentős kereset-kidolgozásának csökkentéséről, a fizetett szabadság és a táppénz-elszámolás egyszerűsítéséről is.

a központi vezetőség és a minisztériumok képviselői megállapodtak abban, hogy a közös állásfoglalást széleskörűen ismer-
tetik, az érdekelt minisztériumok közzé teszik hivatalos lap-
jaikban, a szakszervezet elnöksége pedig eljuttatja valamennyi
alapszervezetnek./mti/

..-

bb. 18. takarmányliszt-üzem vas megyében

a vid cs/mné/il hk

1968. július 12.

vas megyében a csákánydoroszlói szabadság termelőszövetke-
zet főagronómusa, martina mihály meghonosította a pó-völgyéből
származó lodiherét. a hazánkban ritka hereféle évről-évre jól
vizsgázik/ tíz éve termesztik a csákánydoroszlóiak, s a tapaszt-
alatok szerint legnagyobb érdeme, hogy nem vénül el, állandó-
an friss, izletes takarmányt szolgáltat a szarvasmarhának, ser-
tésnek, baromfinak egyaránt.

/folyt.köv./

- 12 -

14.45/e Hc 15¹⁰

bb. 18./ takarmányliszt ... folyt./ il

évente ötször, hatszor kaszálják, kaszálás után rendkívül ha-
mar megnő, s a mészszegény, savanyu talajokat is jól bírja.
kiválóan alkalmas zöldtakarmány-liszt készítésére. a csákány-
doroszlói tsz három szomszédos tsz-el közösen, nyolcmillió
forintos költséggel, korszerű lucernaszárító és lisztkészítő
üzemet hozott létre. pénteken adták át az új üzemet, ahol
nemcsak a négy társult szövetkezet, hanem a környékükön levő
többi közös gazdaság pillangós termését is feldolgozhatják.
/mti/

..-

bb. 21. három új kutat helyeztek üzembe pécsett

a vid cs/mné/il hk

1968. július 12.

a súlyos vízgondokkal küzdő pécsettnek valószínű ajándék
hogy a szomszédos pellérdi szerdán három új kutat helyeztek
üzembe és kapcsoltak be a hálózatba a víz- és csatornaművek
dolgozóit. a több mint száz méter mélységű kutak együttesen na-
ponta másfél ezer köbméter vízzel enyhítik a város „szomját”,
a pellérdi terület pécsett egyik legjelentősebb vízadó körzete.
a most átadottakkal együtt már negyvenkét kut működik és számuk
az év végéig további öttel gyarapszik. ezenkívül még tortyogón
is nyolc új kutat fúrnak év végéig./mti/

..-

bb. 22. 17 500 telefonállomást újítanak fel az idén a fővá-
rosban - 1973-ig befejeződik a budapesti előfizetői telefon-
hálózat rekonstrukciója

i kf/kf/ilhk

1968. július 12.

a budapesti távbeszélő igazgatóság üzemeltetési ault évben
kezdtek meg, s az idén fokozottabb ütemben folytatják a fő-
városi előfizetői telefonhálózat rekonstrukcióját.

/folyt.köv./

- 13 -

15.00/il Hc 18¹⁰

bb. 22./ 17.500 telefonállomást ... folyt./ 11

a tavalyi tizezerrel szemben az idén 17 500 telefonállomás felújítását tervezik. eddig több mint 6 000 állomást vizsgáltak felül, s hogy mennyire szükséges és hasznos ez a tevékenység mutatja: több mint 2 100- szakmai szemmel nézve szinte használhatatlan, - készüléket kellett kicserélniök a szerelőknek az előfizetők lakásán.

a hat millió forint értékű rekonstrukció során a telefonközpontok ugynevezett tápfejétől kiindulva a házakban felszerelt szerkezeteket, telefonvezetékeket, valamint a készülékeket, egy-egy telefonállomás összes tartozékát felülvizsgálják. a házakban futó vezetékeket kábellel váltják fel, kicserélik a hibás szobai vezetékeket, a zsinórokat, a készülék alkatrészeit, vagy akár az egész készüléket is. mindezt díjmentesen végzi el a posta. egyedül a cserénél, amennyiben a telefontulajdonos a legújabb típusu fekete, vagy szines készüléket kéri, számítják fel a készülék 50, illetve 100 forintos árát.

a posta rekonstrukciós szerelői hivatlanul, de nem teljesen váratlanul keresik fel a telefonelőfizetőket. érkezésükről előre tájékoztatják a felújításra kerülő hálózat állomásainak tulajdonosait. a posta ezuton is kéri a telefonelőfizetőket, ne vegyék zaklatásnak a szerelők jelentkezését, hiszen tevékenységük a telefonok kifogástalan működését szolgálja.

a hálózat-rekonstrukciós terv szerint 1971-ig 100 000 telefonállomást vizsgál felül a fővárosban a posta, amely 1973-ra teljesen befejezi ezt a munkát annak érdekében, hogy a régebben felszerelt állomások is zavartlanul működjenek, s valamennyi fővárosi előfizetői telefonállomás megfeleljen a távtárcsázás nemzetközi előírásainak./mt1/

--

bb. 24. a máv közleménye

k hbj/11 hk

1968. július 12.

a máv vezérigazgatósága közli, hogy a július 13-tól a budapest, déli pályaudvar - fonyód között 9.40 -kor induló 2202a számú, ellenirányban fonyódról 14.45-kor induló 1205b számú „balaton expressz vonatot, valamint fonyód-budapest kelenföld állomások között fonyódról 17.40-kor induló 1211a számú személyvonatot minden szombaton közlekedtetni. ugyanezen napokon balatonszemes-budapest déli pályaudvar között a 15.10-kor induló 1205a számú gyorsvonat nem közlekedik.
/folyt.köv./

- 14 -

15.05/e *kl 15.05*

bb. 24./ a máv ... folyt./ 11

felhívja az utazó közönség figyelmét hogy a balaton expressz csak helyjegy megváltásával vehető igénybe, és a vonat budapest déli pályaudvar - síófok között menetrendszerint nem áll meg./mt1/

--

bb. 23. forgalmi változások a soroksári uton

k hbj/11 hk

1968. július 12.

a fővárosi tanács ut- közmű és mélyépítési főosztálya és a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészete értesíti a gépjárművezetőket, hogy július 15-én hétfőn délelőtt a soroksári ut tinódi utca-máriássy utca közötti szakaszon, a duna felőli oldalon elkészült új utpályát megnyitják a közúti forgalom számára és ezzel egyidejűleg lezárják az épületek felőli oldalt. a hámán kató ut torkolatában vágányépítési munkálatok miatt a járművek előreláthatóan két hétig a jelenleg használt nyomvonalon közlekedhetnek. felkérjük a gépjárművezetőket, hogy az elhelyezett jelzőtáblákat figyelembevéve fokozott óvatossággal vezessenek. lehetőleg kerüljék el az átépítésre kerülő utszakaszt és vegyék igénybe a korábban kijelölt terelőutat:

soroksári ut - vágóhid utca - mester utca - ferenc körút. továbbá értesítik az utazóközönséget, hogy a 23, 54-es autóbuszjáratok hámán kató uti megállóhelyeit mindkét irányban a soroksári ut dandár utca - hámán kató ut közötti szakaszán jelölték ki. a 33-as autóbusz ezek az intézkedések nem érintik./mt1/

--

bb. 25. hazaérkezett japánból az országos béketanács küldöttsége

fné/11hk

1968. július 12.

az országos béketanács küldöttsége, amely a japán békebizottság meghívására bugár jánosnének, a hazafias népfront országos tanácsa titkárhelyettesének vezetésével tíz napot töltött a távol-keleti országban, csütörtökön éjszaka hazaérkezett budapestre.
/folyt.köv./

- 15 -

15.10/11 *kl 15.10*

bb. 25. / hazaérkezett ... folyt./ il

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren szabó pál, a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke, harmati sándor, az afroázsiai szolidaritási bizottság elnöke, kovács dezsőné, az országos béketanács alelnöke, barati józsef, a hazafias népfront országos tanácsának titkára és sebestyén nándorné, az országos béketanács titkára fogadták.

- küldetésünk célja az volt, mondotta a megérkezés után bugár jánosné az mti munkatársának, - hogy közvetlen tapasztalatokat szerezzünk a japán békemozgalomról, és kapcsolatokat építsünk ki a benne közreműködő erőkkel. bár meghívónk a japán békebizottság volt, alkalmunk nyílt arra, hogy más szervezetek vezetőivel és a japán közélet egyes kiemelkedő személyiségeivel is találkozhassunk.

- a gazdag programból is kiemelkedik látogatásunk a japán kommunista pártnál, amely egész tevékenységével támogatja a békeszerető japán erők törekvéseit, akcióit. ugyancsak látogatást tettünk a japán szocialista pártnál, találkoztunk a sohyo szakszervezet képviselőivel is. ennek a szakszervezetnek a súlyát nemcsak négy és félmillió tagja adja, hanem az is, hogy rendkívül aktívan, nagy tömegekkel vesz részt a békemozgalom akcióiban. érdekes találkozásunk volt a különféle japán népmozgalmak képviselőivel. a fővároson kívül hirosimában és kyoto-ban jártunk, küldöttségünket fogadta dr. ninobe professzor, tokió kormányzója, valamint kono ur, a japán szenátus alelnöke is.

- sok tapasztalattal és jó érzésekkel térjünk haza a messzi japánból. úgy véljük küldetésünk elérte célját és hozzájárult a két ország békemozgalma közötti kapcsolatok további erősödéséhez - mondotta befejezésül bugár jánosné.
/mti/

--

bb. 26. részletes jelentés a balatoni viharról -négy ember vízbefulladt, több mint 60 személyt életveszélyes helyzetben mentettek ki a tajtékzó hullámok közül

c vid cs/mné/il hk

1968. július 12.

a nagy meleget felváltó zivatarfront csütörtökön rendkívül erős viharral tört a balatonra. a késő délutáni órákban 65-70 kilométeres óránkénti sebességű széllesek pásztázták végig a keszthely-fonyód - és badacsonyi térséget. a vihar kisebb szünetek után az éjszakai órákban áttért a balaton egész térségére.

/folyt.köv./

- 16 -

15.20/ ~~15~~ ¹⁶

bb. 26./ részletes ...1. folyt./ il

a meteorológiai előrejelző szolgálat már csütörtökön reggel jelezte a veszélyt a balatoni strandokon tartózkodó mintegy 150 ezer főnyi vendégseregnek. az első sárgaszínű rakétát csütörtökön 8 óra 30 perckor lötték ki, majd a piros rakéta 12 óra 15 perckor szállt a magasba. délután fél háromkor újabb piros rakétával igyekeztek fokozottabban felhívni a strandolók figyelmét a rendkívüli viharra. a révkapitányság telefonon és hangoshirdadón értesítette az üdülők beutaltjait, a strandok vendégseregét, de uton volt valamennyi vízijáró is: a szolgálat azon fáradozott, hogy a partra irányítsa a tömeget. a többszöri figyelmeztetés ellenére igen sokan tartózkodtak a parttól távoli vízterületeken, a délutáni órákban is, amikor az erős déli szél találkozott a sopron környékén hazánkba betört zivatarfront erős széllekeivel. az északira forduló szél hevessége ellenére átmenetileg kedvező helyzetet teremtett a balatonon: a somogyi oldalról északi irányba sodródókat visszaszorította a part közelébe. csütörtök délután negyed négykor alacsony szálló ellenőrző repülőgép próbálta visszatartani azokat a strandolókat, akik az óvintézkedésekkel mit sem törődve, önfeledten élvezték a hullámfürdőt.

a késő délutáni órákban a szél sebessége helyenként már meghaladta az óránkénti 70 kilométert és egészen éjjelig szünet nélkül tombolt a vihar. eközben a révkapitányság mentőhajói szinte percnyi szünet nélkül dolgoztak, hogy kimentessék az életveszélyes helyzetbe került fürdőzőket. a megfeszített munka ellenére négy ember esett áldozatul a balatoni viharban. madár gáborné zalaegerszegi lakos a balatonboglári strandon fürdött, vizimatracon sodródott a mélyvízi területekre. a közelben tartózkodó férj élete kockáztatásával próbálta kimenteni a segítségért kiáltózó feleségét. csaknem egyórás küzdelem után végre mindketten partraértek, a férfi már csak élettelenül tudta feleségét a segélyhelyre vinni. az orvosi megállapítás szerint az asszony riadalmában szívbénulást kapott. marinka józsef háromgyermekes debreceni lakos a keszthelyi helikon strandon 150 centiméteres vízben fulladt meg. bódis józsef pécsi lakos, aki a fonyódi hajóállomás közelében tiltott helyen fürdött, ugyancsak életét veszítette. viszonylag sekély, alig egy méteres vízben fulladt meg frantisek rehák csehszlovák állampolgár, kraszlícei lakos, aki a síófoki kékbalaton kemping közelében a figyelmeztetések ellenére is vízben maradt, és a vihar idején akart strandolni. a vízirendészet megállapításai és a szemtanúk elbeszélése szerint a viszonylag sekély vízben a rendkívüli erős hullámok okozták a csehszlovák fürdőző halálát.
/folyt.köv./

- 17 -

15.45/11 ~~16~~ ¹⁷

bb. 26./ részletes ... 2. folyt./ 1l

a révkapitányság motorcsónakjain és mentőhajóin kívül önfeláldozóan résztvettek a mentésben a mahart hajók személyzetének tagjai is. a heves viharban több mint 60 embert mentettek ki életveszélyes helyzetből. két lengyel turistát három kilométerre a parttól az utolsó pillanatban sikerült az egyik mentőhajó fedélzetére venni. balatonszéplak partjai közelében egy 65 asszonyt a gumimatraca alól alig-alig sikerült élve kimenteni. a balatoni révkapitányság mentő egységei még az éjszakai órákban is többször átvizsgálták a vízterületeket. a belügyminisztérium három repülőgépe pénteken sokáig circált a víz fölött, de a figyelők újabb rendkívüli eseményt nem tapasztaltak. a strandok a pénteken folytatódó vihar miatt teljesen elnéptelenedtek./mti/

e m b a r gó szombaton : 0.30 óráig:

bb. 28. a német kommunista párt tanulmányi küldöttségeének látogatása hazánkban

fné/il hk

1968. július 12.

a magyar szocialista munkáspárt meghívására 1968. július 4 és július 11. között willi mohn elvtársnak a politikai bizottság tagjánaknak a központi bizottság titkárának vezetésével látogatást tett hazánkban a német kommunista párt tanulmányi küldöttsége.

a küldöttséggel nyers rezső, a politikai bizottság tagja és pullai árpád, a központi bizottság titkárai, valamint a központi bizottság más vezető beosztású képviselői ismertették a magyar szocialista munkáspárt tevékenységét. a szívélyes, elvtársi légkörű találkozások alkalmával a német elvtársak tájékoztatást adtak arról a harcokról, amelyet a német kommunista párt folytat, valamennyi haladó és demokratikus erő összefogásáért, a reakció, az ujnácizmus és militarizmus ellen, a német kommunista párt törvénytelen betiltásának felfüggesztéséért, a békéért, demokráciáért, a és szociális haladásért folytatott új politika megvalósításáért, a német szövetségi köztársaságban. a magyar szocialista munkáspárt képviselői ismételten szolidaritásukról biztosították a német kommunistákat.

/folyt.köv./

15.50/1l

1730

- 18 -

bb. 28. / a német kommunista ... folyt./ 1l

a delegáció találkozott a szakszervezetek országos tanácsa vezetőivel, ellátogatott a veszprém megyei pártbizottságra, a nemesvámosi termelőszövetkezetbe, a ganz mávag gyárba és megtekintette budapest nevezetességeit.

a küldöttséget elutazása előtt fogadta kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára.

x x x

a küldöttség július 11-én elutazott magyarországról. a ferihegyi repülőtéren gyenes andrás, a központi bizottság külügyi osztályának vezetője bucsuztatta a vendégeket./mti/

..-

bb. 32. szovjet erdészeti delegáció érkezett vas megyébe

vid cs/mné/1l hk

1968. július 12.

a hazánkban tartozkodó szovjet erdészeti küldöttség pénteken vas megyébe érkezett. a vendégek két napon át tanulmányozták a megye sok országban számon tartott erdészeti tudományos kutató és gyakorlati munkáját. főleg a fenyő- és nyárfa-nemesítés, a magtermelés és a plantázstelepítés érdekli őket, amelyben kiemelkedő sikereket értek el a vasiak.

ellátogattak az erdészeti tudományos intézet sárvári központjába is, amely a magyar erdészeti nemesítés és élettani kutatás fontos bázisa. szombaton felkeresik a nyugat-magyarországi fűrészek szombathelyi üzemét, ahol a fafeldolgozás, forgácslap-gyártás korszerű eljárásaival ismerkednek meg./mti/

..--

- 19 -

16.10/ju

180

70

bb 27. kilencszáz tsz kap állami dotációt - tanácskozás szegeden a rossz adottságú tsz-ek segítségéről

b vid cs/mné-ju ká

1968. július 13.

az állam rendszeresen segíti a kedvezőtlen termőhelyi adottságú tsz-eket, amelyekből 900 van az országban, és többségük a duna-tisza közének futóhomokos és szikes földjein gazdálkodik. pénteken szegeden a megyei tanács székházában a rossz adottságú tsz-ek megsegítéséről tanácskoztak az érdekelt szakemberek. dr. paczuk istván, a csongrád megyei tanács vb. elnökhelyettese közölte, hogy a szegedi járásban 35 termelőszövetkezet gazdálkodik mostoha viszonyok között, amelyek területéből 31.000 hold a terméketlen szik, illetve sívó homok. ennek az „örökségnek”, a felszámolására az elkövetkező három esztendőben évenként 27 millió forint állami dotációt kapnak. a segély összege tsz-enként változó: ártermelésük alakulásával párhuzamosan emelkedhet, illetve csökkenhet.

a csongrádi közös gazdaságok - korábbi állami támogatás felhasználásával már eddig is figyelemreméltó eredményeket értek el. a forráskuti haladás tsz - amely az idén csaknem 3 milliós dotációt élvez - nagyüzemi mintagyümölcsöst telepített és a dél-alföld legnagyobb szamócatelepét hozta létre. a termésük közvetlen értékesítésére korszerű gyümölcstároló telepet és csomagoló építettek. ugyancsak jól kamatoztatta az állami segítséget a pusztaszeri petőfi tsz: rosszminőségű homokföldjeit holdanként 2,1 mázsa mütrágya és 45 mázsa istállótrágya felhasználásával „kényszerítette”, termőre. ezenkívül berendezkedett öntözésre is, és az idén az aszály ellenére kétszer annyi termést takarítanak be minden növényféléből, mint öt-hat évvel ezelőtt. szőlőből például tavaly 50 mázsa hozamot értek el, s az idén hasonlóan magas termést várnak. mindez bizonyítja, hogy az államtól kapott pénz jó kezekbe került. /mti/

-20-

16.10/ju

16¹²

5

bb 29. a táborhegy és a hármashatárhegy környékének kivételével a fővárosban megszűnt a vízhiány

1 hbj/fné-ju hk

1968. július 13.

a vízművek történetében eddig a legnagyobb fogyasztást csütörtökön mérték: 24 óra alatt 876.184 köbméter vizet használt fel budapesten, s még így is sok helyütt volt vízhiány. pénteken azonban, mivel lehűlt a levegő, már lényegesen kevesebb vizet igényeltek a fogyasztók, s a fővárosban csak a táborhegy, illetve a hármashatárhegy környékéről jeleztek vízhiányt.

a duna azonban szinte szemlátomást apad, ennek következtében a kutak vízhozama is állandóan csökken, s a mostanihoz hasonló vízellátás esetén a csütörtökihez hasonló óriási vízmennyiséget a vízművek kutrendszeréből már csak nagyon nagy nehézségek árán lehet nyerni. egyelőre még bizonytalan, hogy mennyi ideig tart a mostani hőmérsékletcsökkenés, hogyan sikerül feltölteni a víztároló medencéket, milyen lesz a következő napokban a vízfogyasztás, a sok bizonytalansági tényező miatt a fővárosban még nem oldhatják fel a korábban elrendelt locsolási tilalmat. a locsolási tilalom csak a tömlővel történő öntözésre vonatkozik, kannákból tehát lehet vizet juttatni a növényekre, hogy így módon megakadályozhassák a kért és telektulajdonosok a növények kiégését. /mti/

--

bb 30. új Lufthansa járat budapestre

1 hbj/fné-ju hk

1968. július 13.

a Lufthansa péntektől Magyarország és az NSZK között új légijáratot indított Düsseldorfból. az új járat Düsseldorf-Budapest-Belgrád között, Münchenen át közlekedik. a Lufthansa, amely 1967 augusztusa óta a Malévvel sikeresen együttműködve repül Magyarországra, tekintettel a két ország közötti nagy forgalomnövekedésre, most már kétszer annyi utast szállíthat, mint 11 hónappal ezelőtt. a járat megnyitása alkalmából Düsseldorf főpolgármestere sarlós Istvánnak, a fővárosi tanács vb elnökének üdvözlétet küldte, az üdvözlétet és az ajándékot a repülőtéren rendezett cocktail partyn Gunter a. j. höhn, a Düsseldorf-i Lufthansa kirendeltség igazgatója adta át. /mti/

! valamint Düsseldorf várost bemutató könyvekkel kedveskedett.

16.30/ju

-21-

17²²

A

bb 31. kiállítás az egeri képcsarnokban

vid-cs/mné-ju hk

1968. július 13.

egerben, a képcsarnok termeiben pénteken biró józsef, a heves megyei tanács vb. elnöke megnyitotta p. bak jános festőművész műveiből rendezett képkiállítást. a tárlaton 42 alkotás: 37 olajfestmény és öt akvarell kapott helyet. az egeri képcsarnok - a tervek szerint - az iparművészeti tárgyak állandó bemutatásán és árusításán kívül - évente több alkalommal rendez majd kiállítást a heves megyében és az ország különböző vidékein élő művészek alkotásából. /mti/

..-

bb 33. rejtő lászló sirkőavatása

fné-ju hk

1968. július 13.

pénteken felavatták a tavaly elhunyt rejtő lászlónak, a neves sportújságírónak, az újságírók szanatórium egyesülete egykori főtájkárának síremlékét a rákoskeresztúri temetőben. a sirkő avatáson nagy számban jelentek meg rejtő lászló pályatársai és barátai. a magyar újságírók országos szövetsége és a sportújságírók szervezete nevében szombati istván mondott emlékbeszédet. /mti/

..-

bb 35. osztrák orvosküldöttség szombathelyen

vid-cs/fné-ju hk

1968. július 13.

a vas megyei markusovszky kórház és a vérellátó alközpont meghívására pénteken öttagú osztrák orvos-küldöttség érkezett szombathelyre dr. fridrich kait egészségügyi főtanácsos, az osztrák vöröskereszt vérellátó központja igazgatójának vezetésével. a vendégek megtekintették a megyei oktatókórházat és az új vérellátó alközpontot, megismerkedtek az intézmények munkájával. szombaton dr. fridrich kait a vérellátó alközpontban előadást tart az osztrák vérellátás helyzetéről, majd a delegáció a megye nevezetességeivel ismerkedik. /mti/

..-

17.20/il

- 23 -

17.25

f

bb 34. árad a felső duna

i sb/fné-ju hk

1968. július 13.

a duna legfontosabb vízgyűjtő területén. az alpokban több mint három hetes szárazság után végre csütörtökön kiterjedt esőzés adott vizutánpótlást a folyóknak. az általában 20-30 milliméternyi csapadék egy részét elnyelte ugyan a kiszáradt talaj, de a maradék, a meredek hegyoldalokról lefutó csapadékvíz kisebb áradást indított el. így a duna bécsnél egy nap alatt, péntek reggelig 20, pozsonynál 26 centiméterrel áradt. a kis árhullám „átlépte”, már a magyar hatást is. rajkánál 34, és dunaereménél 26 centiméterrel emelkedett a folyó vízszintje, a dunamenti vízművek vízszolgáltatásában sokat jelentő kis áradás hétfőre éri el a budapesti szakaszt. az első hullám a fővárosnál mindössze 10-15 centiméterrel növeli a vízszintet, de a duna legfelső szakaszán még pénteken délután jelzett további áradással már valószínű, hogy a budapesti szakaszon is megközelíti a 30 centiméteres emelkedést. a tiszta és a több hazai folyó még nem kapott utánpótlást, s így továbbra is apadás várható. /mti/

..-

bb 36. színjátszó karnevál egerben

a vid-cs/mné-ju hk

1968. július 13.

egerben pénteken folytatódott az első országos színjátszó karnevál műsora. délután a szokottnál is élénkebb volt az egeri piac: a hetivásár közönsége előtt „kocsnya Mihály házassága”, című népi komédiát mutatták be az ajkai erömi színjátszói. délben az „agria taverna”, vált a karnevál színhelyévé, ahol lope de vega: a javasasszony című komédiáját a hvdsz budapesti színjátszói adták elő sikerrel. este az egeri vár földbástyáján és tömlőbástyáján szórakozhatott a közönség az érdekes nyári karnevál műsorain. a karneválnak - amely vasárnap estig tart - péntek volt az első teljes napja. szombaton látványos környezetben városszerte tovább folytatódik a műsor. /mti/

..-

-23-

17.25/ju hc

bb 37. megkezdődtek a próbák a szegedi szabadtéri játékok színhelyén

a vid-cs/mné-ju hk

1968. július 13.

egy hét múlva nyílik hazánk legjelentősebb nyári kulturális eseménysorozata: megkezdődnek a szegedi szabadtéri játékok. az előadások színhelyén, a dóm téren péntek délután elsőnek a Bánk bán előadás statisztériája lépett színpadra. de munkához láttak már a világosítók is: Blaskó János világosítási felügyelő irányításával negyvenöt szakember százhatvan reflektorral „lövi be„ a színpadot. az előre elkészített „fénytérképek„ alapján begyakorolják, hogy minden jelenethez, a színpadnak szinte minden négyzetméterére milyen nagy fényerővel világosítsanak. munkába fogták a „fényorgonát„ is. ezen a különleges fényszabályozón két kezelő „játszik„. a berendezésen százhusz áramkörhöz egyenként tíz-tíz előre beállítható ugynevezett fényviszony jeleit tárolhatók a készülék memória-egységében. ezeket bármikor egyszerű módon, szinte gombnyomásra fel lehet használni a színpad kívánt megvilágítására. /mti/

..-

bb 38. hét végén: kellemes kiránduló - sőt esetleg jó strand-idő

ö hbj/fné-ju hk

1968. július 13.

a meteorológiai intézet tájékoztatása szerint a nagyobb csapadékot a péntekre virradó éjjel érkezett óceáni légtömegek második hulláma hozta. tatabánya-zalaegerszeg vonaltól nyugatra a lehullott csapadék általában 10 milliméternél nagyobb volt, néhány helyen elérte a 20 millimétert is, az ország többi részén azonban mindössze 1-10 milliméter között mozgott. mivel záporoszerűen hullott, akadtak területek, például dunántul déli szöglete, a Duna-Tisza közének egyes része, a Körösök vidéke, ahol egyáltalán nem esett. pénteken a második, hűvösséget és esőt hozó hullám átvonulása után felszakadozott a felhőzet, megkezdődött a felmelegedés és pénteken délután már 21-25 fokot mértek, bár a szél hűtő hatása még erősen érezhető volt. a következő napokban a szél előreláthatólag csendesedik, a felmelegedés fokozódik, s ha nem is lesz olyan meleg, mint a hét első felében volt, hét végére kellemes kiránduló, esetleg jó strandidővel számolhatunk. /mti/

..-

17,55/ju

-24-

18¹⁵

f

bb. 39. illetéktelen „mügyüjtők„ - betörték a miskolci múzeumban

b vid cs/fné/il ká

1968. július 12.

a diósgyőri nevelőotthonból szökött három fiatalok - 11-14 éves gyerekek - kihasználva, hogy tatarozzák a miskolci herman ottó múzeumot, s hogy a rekkenő hőségben a kora délutáni órákban senki nem jár a színpad-parton, az udvar felől behatoltak a földszinti termekbe, majd több ajtó felfeszítése után az emeleti helyiségekbe is, ahol a tatarozás idejére az értékes kiállítási tárgyak egyrészét összegyűjtötték. a három fiatalok - a nyomok szerint - nagy csetepatét rendezett a termekben: a kardokkal, nehéz szablyákkal „vívta„, majd bezúrták több kiállítási vitrin üvegét, kiszedték a különböző arany és ezüst pénzeket, a török-kori berakásos pisztolyokat, a 16-17. századbeli ékszereket: karpereceket, függőket, násfákat.

a betörést követően az egyik gyermek izsófalván Lakó szüleihez utazott. a vonatban a magával vitt arany dukátokat, ezüst tallérokat nézegette. erre lett figyelmes a vonaton utazó osváth ottó honvéd, aki alakulatához megérkezve jelentette az esetet parancsnokának, majd értesítették a rendőrséget a „mügyüjtőről„. ezzel szinte egyidőben futott be a múzeum feljelentése is ismeretlen tettesek ellen - s így alig öt negyedóra alatt kézre kerültek az „illetéktelen„ látogatók. a múzeum nyilvántartása szerint az elloptott tárgyak pénzbeli értéke meghaladja a százezer forintot, a művelődési, muzeumi értékük azonban pénzben ki sem fejezhető. az eltulajdonított tárgyak mintegy fele megkerült, ezeket a gyerekek különböző helyeken dugták el. más részét azonban szerte szét szórták, s most a miskolci herman ottó múzeum a lakosság segítségét is kéri az értékes régi pénzek összegyűjtéséhez. /mti/

..-

bb. 40. megjelent a „szegedi vásár„

vid cs/fné/il ká

1968. július 12.

pénteken megjelent a szegedi ipari vásár és kiállítás időszaki lapja, a „szegedi vásár„. a lap első számában dr. Csikós Ferenc, a városi tanács vb titkára írt vezércikket. köszönti az ipari vásár területén már munkálkodó hazai és külföldi kiállítókat, s megállapítja, hogy a vásár az idén nemcsak idegenforgalmi látványosság lesz, hanem jó alkalmat teremt az ipari vállalatoknak a vetélkedésre és az üzletkötésekre is. közli a lap a „vásárváros„ térképét, s azt, hol láthatók majd a 105 hazai és a 19 jugoszláv kiállító termékei. /mti/

..-

- 25 -

17,45/ju

18²⁰

f

bb. 41. elutazott hazánkból a koreai katonák küldöttség

t fe/mné/11 ká

1968. július 12.

Czinege Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter meghívására hazánkban tartózkodott koreai katonai küldöttség Kim Csang Bong hadseregtábornok, a koreai munkapárt politikai bizottságának tagja, miniszterelnökhelyettes, nemzetvédelmi miniszter vezetésével pénteken elutazott Budapestről.

A ferihegyi repülőtéren a koreai vendégek búcsúztatására megjelent Czinege Lajos vezérezredes, az MSZMP politikai bizottságának póttagja, honvédelmi miniszter, Borbándi János az MSZMP központi bizottságának osztályvezetője, Csémi Károly altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese, Bojtó János külügyminiszterhelyettes, Kádas István hazánk phenjani nagykövete, a tábornoki és a parancsnoki kar több magasrangú tisztje, a honvédelmi minisztérium több vezető beosztású munkatársa, a társ fegyveres testületek képviselői és a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa.

Ott volt Li Dong Szon, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete, Hong Há Guan fővezredes, katonai tengerészeti és légiügyi attasé, valamint a nagykövetség több munkatársa. Jelen volt f. j. tyítov a Szovjetunió budapesti nagykövete, továbbá a baráti országok katonai és légiügyi attaséi, valamint i. v. Tutarinov vezérezredes, a varsói szerződés egyesített fegyveres erői főparancsnokságának magyarországi képviselője és sz. á. Andrijuscenko altábornagy, az ideiglenesen Magyarországon állomásozó szovjet csapatok parancsnokságának képviselője.

A koreai nemzetvédelmi miniszter fogadta a búcsúztatására felsorakozott diszörség parancsnokának jelentését, majd a magyar és koreai himnusz elhangzása után Czinege Lajos honvédelmi miniszter kíséretében ellépett a diszörség sorfala elé, és búcsút vett a repülőtéren megjelent személyiségektől. A távozó koreai katonai küldöttség tagjainak uttörők virágcsokrokkal kedveskedtek. /mti/

--

- 26 -

44 1835

bb 42. eltemették proszt jánost

t ol/mné-ju ká

1968. július 13.

Pénteken a farkasréti temetőben a családtagok, pályatársak, tanítványok és tisztelők nagy részvételrel kísérték utolsó útjára proszt jánost, a magyar tudományos akadémia levelező tagját, a budapesti műszaki egyetem szervetlen kémia tanszékének nyugalmazott professzorát, a fizikai-kémiai tudományok Kossuth-díjjal és a munka érdemrend arany fokozatával kitüntetett kiváló tudóst. A gyászolók sorában Erdély-Gruz Tibor főtitkárral az élen ott volt a magyar tudományos akadémia több tagja, a budapesti műszaki egyetem és a miskolci nehézipari műszaki egyetem professzori karának számos képviselője.

A 76 éves korában elhunyt proszt jánost a ravatalnál a magyar tudományos akadémia nevében Lengyel Béla akadémikus, az akadémia kémiai osztályának titkára búcsúztatta, megemlékezve egy munkában és sikerekben gazdag életpálya főbb állomásairól, és méltatva a néhai tudós érdemeit. A budapesti műszaki egyetem tanácsának, vegyészmérnöki karának, professzorainak és oktatóinak nevében Holló János akadémiai levelező tag, egyetemi tanár, a kar dékánja mondott búcsúbeszédet.

A sírnál Lipovetz Iván a budapesti műszaki egyetem szervetlen kémiai tanszékének tudományos főmunkatársa a tanítványok és a közvetlen munkatársak, Loczka Alajos pedig a magyar kémikusok egyesülete, valamint a nyugdíjas kémikusok körének nevében vett búcsút proszt jánostól, majd a sírt elborították a hála és a megemlékezés virágai. /mti/

--

bb 44. 120 méteres frontfejtés edelényben

vid cs/fné-ju ká

1968. július 13.

Az edelényi bányáüzemben megkezdték az üzemszerű termelést a borsodi szénmedence leghosszabb, 120 méteres frontfejtésén. A csaknem az egész szénmezőt átfogó munkahelyen a termelést gépesítették, a korszerű frontfejtésen naponta átlagosan 2.5 métert haladnak. A gépesített fronton az egy főre eső termelés csaknem kétszerese a kézi, csákányos csapatok teljesítménynek. A műszaki fejlesztés során a frontfejtést hidraulikus támokkal látják majd el, ami nemcsak a teljesítményt növeli, hanem a gazdaságosságot is javítja. /mti/

--

-27-

18.08/ju

1820

f

bb.43. kétszáz órás kemence-felújítás dunaujvárosban - ismét
„pipál,, a maerz-boehlens kemence

a vid cs/fné/il ká

1968 . július 12.

egy héttel ezelőtt, a tervezettnél néhány nappal hamarabb a dunai vasmű 3. sz. maerz-boehlens kemencéjét le kellett állítani felújítására. a kohászati gyárépítő vállalat dunaujvárosi főépítésvezetősége azonnali munkára táviratilag hívta be a szabadságos dolgozóit. a vállalat a bontást és építést a rendkívüli forróságban végezte el. a kemenceboltozatot az előregyártott szegmensekkel gyorsan kicserélték. a legmelegebb munkahelyeket, a rácskamrák és füstcsatornák bontásánál és építésénél, nagyteljesítményű ventilátorokkal hűtötték, de így is csak 20-20 percet dolgozhattak a munkások, egy hét alatt hatszáz köbméter tüzálló téglát bontottak, s ugyanennyit építettek be a helyébe. a szakszaks kitisztításánál jó segítséget adott a lánctalpas markológép.

az egy hetes rendkívül nehéz munka után pénteken délután a kemence „pipált,, meggyújtották és megkezdtek a kiszáritást. az utolsó csapolást követő tűzkizárástól a szombati első berakásig 200 óra telt el. ez az idő négy órával jobb a tavalyi átlagnál./mti/

.-.

bb. 45. több mint kétezer betört ablak budapesten - viharkárok a mezőgazdaságban

i kf/kf/il ká

1968. július 12.

a csütörtöki szélvihar nyomán megnövekedett az állami biztosító munkája: vidéki és fővárosi fiókjai több ezer kárt jelentettek be.

a vidéki jelentések arról számolnak be, hogy a termelőszövetkezetek, az állami gazdaságok még tábon álló gabonájában sokfelé okozott súlyos károkat a nagyerejű szél, amely megtépázta a dohányföldet és az egyéb növényeket is. marcaliban összedőlt a helyi termelőszövetkezet dohánypajtája és gépszine.

a budapesti biztosító fiókoknál és kirendeltségeknél több mint kétezer betört ablaküveget jelentettek be. az ablaküvegeket a biztosító megbízásából az üvegesek ktsz. pótolja. a torlódások elkerülésére, a károk mielőbbi helyreállítására azonban a biztosítottak magánkisiparossal is elvégeztethetik ezt a munkát. az üvegezés költségét - az érvényben levő áron, szabályos számla ellenében - a biztosító illetékes fiókjai megtérítik./mti/

.-.

- 28 -

18.10/ju

18⁰⁵

15

bb. 51. maszek tüsarokvédő gyártás az üzemben - folytatás a bíróságon

b vid cs/mné/il ká

1968. július 12.

az ongai csavarárugyárban az acélszalak, színesfémek darabolásánál jelentős mennyiségű ugynevezett véghulladék keletkezik, amelyet már nem dolgoznak fel. ezeket összegyűjtik, s időnként hulladékként értékesítik. az eddigi gyakorlat szerint vásárolhattak belőle - megfelelő előírás szerint az üzemi dolgozók is. poroszkai balázs lakatos rájött, hogy a fémhulladék más formában sokkal nagyobb haszonnal értékesíthető. elhatározta, hogy női cipőkhöz tüsarokvédőket készít belőle. a vállalkozáshoz iparengedélyt is váltott. a tüsarokvédők nagyobb részét azonban munkahelyén, az üzemben készítette a gyár anyagából és berendezéseiből. a maszek vállalkozásba beavatta egyes munkatársait, akik a rendes munkaidőben foglalkoztak a jól értékesíthető áru készítésével. ezért a „vállalkozó,, kisebb-nagyobb összegeket fizetett. több tízezer pár tüsarokvédő szállítására kötött megállapodást cipészipari szövetkezetekkel és magánosokkal. a maszekárut a gyárból csomagolva ő maga vitte ki, vagy alkalmi gépkocsikon szállította el.

mikor üzemeit leleplezték, lakásán mintegy negyvennégyezer pár tüsarokvédőt találtak, amelynek nagyobb része az üzemből származott. poroszkai balázs példájára, saját hasznukra, kisebb tételben mások is foglalkoztak ilyen módon tüsarokvédő készítésével, s így a gyárat, illetve a társadalmi tulajdont együttesen mintegy százhuszezer forinttal károsították meg.

a miskolci járásbíróság folytatólagosan, s részben visszaesőként elkövetett, a társadalmi tulajdont károsító lopásért, hűtlen kezelésért poroszkai balázst két évi és hat hónapi, kormos sándor 32 éves lakatost tíz hónapi, benedek zoltán 25 éves volt iparitanuló oktatót hét hónapi szabadságvesztésre és pénzbüntetésre ítélte. vasók imre 47 éves esztergályosra nyolc, kádai jános 28 éves volt iparitanuló oktatóra hét hónapi - felfüggesztéses - szabadságvesztést róttak ki. perlaki vilmos 34 éves volt ipari tanuló oktatót háromezer forint pénzbüntetéssel sújtották./mti/

.-.

18.45/11 be 18¹⁰

bb.43. kétszáz órás kemence-felújítás dunaujvárosban - ismét
„pipál,, a maerz-boehlens kemence

a vid cs/fné/il ká

1968 . július 12.

egy héttel ezelőtt, a tervezettnél néhány nappal hamarabb a dunai vasmű 3. sz. maerz-boehlens kemencéjét le kellett állítani felújítására. a kohászati gyárépítő vállalat dunaujvárosi főépítésvezetősége azonnali munkára táviratilag hívta be a szabadságos dolgozóit. a vállalat a bontást és építést a rendkívüli forróságban végezte el. a kemenceboltozatot az előregyártott szegmensekkel gyorsan kicserélték. a legmelegebb munkahelyeket, a rácskamrák és füstcsatornák bontásánál és építésénél, nagyteljesítményű ventilátorokkal hűtötték, de így is csak 20-20 percet dolgozhattak a munkások, egy hét alatt hatszáz köbméter tüzálló téglát bontottak, s ugyanennyit építettek be a helyébe. a szakszaks kitisztításánál jó segítséget adott a láncfalpas markológép.

az egy hetes rendkívül nehéz munka után pénteken délután a kemence „pipált,, meggyújtották és megkezdték a kiszáritást. az utolsó csapolást követő tüzkizárástól a szombati első berakásig 200 óra telt el. ez az idő négy órával jobb a tavalyi átlagnál./mti/

..-

bb. 45. több mint kétezer betört ablak budapesten - viharkárak a mezőgazdaságban

1 kf/kf/1l ká

1968. július 12.

a csütörtöki szélvihar nyomán megnövekedett az állami biztosító munkája: vidéki és fővárosi fiókjai több ezer kárt jelentettek be.

a vidéki jelentések arról számolnak be, hogy a termelőszövetkezetek, az állami gazdaságok még lábon álló gabonájában sokfelé okozott súlyos károkat a nagyerejű szél, amely megtépázta a dohányföldeket és az egyéb növényeket is. marcaliban összedőlt a helyi termelőszövetkezet dohánypajtája és gépszíne.

a budapesti biztosító fiókoknál és kirendeltségeknél több mint kétezer betört ablaküveget jelentettek be. az ablaküveget a biztosító megbízásából az üvegesek ktsz. pótolja. a torlódások elkerülésére, a károk mielőbbi helyreállítására azonban a biztosítottak magánkisiparossal is elvégeztethetik ezt a munkát. az üvegezés költségét - az érvényben levő áron, szabályos számla ellenében - a biztosító illetékes fiókjai megtérítik./mti/

..-

- 28 -

18.10/ju

18.10

f

bb. 51. maszek tüsarokvédő gyártás az üzemben - folytatás a bíróságon

b vid cs/mné/il ká

1968. július 12.

az ongai csavarárugyárban az acélszálak, szinesfémek darabolásánál jelentős mennyiségű ugynevezett véghulladék keletkezik, amelytől már nem dolgoznak fel. ezeket összegyűjtik, s időnként hulladékként értékesítik. az eddigi gyakorlat szerint vásárolhattak belőle - megfelelő előírás szerint az üzemi dolgozók is. poroszkai balázs lakatos rájött, hogy a fémhulladék más formában sokkal nagyobb haszonnal értékesíthető. elhatározta, hogy női cipőkhöz tüsarokvédőket készít belőle. a vállalkozáshoz iparengedélyt is váltott. a tüsarokvédők nagyobb részét azonban munkahelyén, az üzemben készítette a gyár anyagából és berendezéseiből. a maszek vállalkozásba beavatta egyes munkatársait, akik a rendes munkaidőben foglalkoztak a jól értékesíthető áru készítésével. ezért a „vállalkozó,, kisebb-nagyobb összegeket fizetett. több tízezer pár tüsarokvédő szállítására kötött megállapodást cipészipari szövetkezetekkel és magánosokkal. a maszekárut a gyárból csomagolva ő maga vitte ki, vagy alkalmi gépkocsikon szállította el.

mikor üzelmét leleplezték, lakásán mintegy negyvennégyezer pár tüsarokvédőt találtak, amelynek nagyobb része az üzemből származott. poroszkai balázs példájára, saját hasznukra, kisebb tételben mások is foglalkoztak ilyen módon tüsarokvédő készítésével, s így a gyárat, illetve a társadalmi tulajdont együttesen mintegy százhuszezer forinttal károsították meg.

a miskolci járásbíróság folytatólagosan, s részben visszaesőként elkövetett, a társadalmi tulajdont károsító lopásért, hűtlen kezelésért poroszkai balázst két évi és hat hónapi, kormos sándor 32 éves lakatost tíz hónapi, benedek zoltán 25 éves volt iparitanuló oktatót hét hónapi szabadságvesztésre és pénzbüntetésre ítélte. vasók imre 47 éves esztengályosra nyolc, kada jános 28 éves volt iparitanuló oktatóra hét hónapi - felfüggesztéses - szabadságvesztést róttak ki. perlaki vilmos 34 éves volt ipari tanuló oktatót háromezer forint pénzbüntetéssel sújtották./mti/

..-

- 29 -

18.45/1l ke 18.10

bb. 46. dr. házi vancel külügyminiszterhelyettes

fné/11 ká

1968. július 12.

pénteken bemutatkozó látogatáson fogadta faisal al-saleh al-mutawa-t, kuwait állam új magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövétét, aki a közeljövőben adja át megbízólevelét./mti/

--

bb. 47. a népművelés káderhelyzetéről tárgyalt a szabolcs megyei népművelési tanács

a vid cs/fné/11 ká

1968. július 12.

a népművelés káderhelyzetéről tárgyalt pénteki ülésén a szabolcs-szatmár megyei népművelési tanács. megállapították, hogy a megyében könyvtárosként, művelődési otthon igazgatóként és művészeti csoportvezetőként mintegy ezer-hatszázan dolgoznak. igen nagy a fluktuáció: az utóbbi években a főhivatásuaknak 26 százaléka vált meg a művelődésügyi területtől. az okok között szerepel a népművelési munkával szemben tapasztalható közömbösség, értetlenség, a munkaidő rendezetlensége, a megfelelő erkölcsi és anyagi megbecsülés hiánya. kétszáz olyan könyvtáros a megyében, akinek tiszteletdíja nem éri el a havi száz forintot. a falun élő értelmiségiek száma állandóan nő, közülük azonban inkább csak a pedagógusok vesznek részt a népművelésben. az elhangzott javaslatok szerint fokozottabban kell törekedni arra, hogy ezekbe a munkakörökbe a legrátermettebb emberek kerüljenek. ugyanakkor kapják meg a munkájukhoz szükséges elismerést és támogatást. több figyelmet kell fordítani az értelmiség - különösen a fiatalok - népművelés-közéleti szereplésére./mti/

--

bb. 48. strand a gyárban

vid cs/mné/11 ká

1968. július 12-

a szombathelyi pamutipar területén strandfürdő nyílt. a 15-ször 8 méteres medencében műszak után a délutáni órákban sokan keresnek felüdülést a zajos, poros, meleg munkahelyek dolgozói közül. a gyáriak gyermekei ugyancsak igénybe vehetik az üzemi strandot./mti/

--

- 30 -

18.37/ju k 1952

bb. 49. agárdon ,vizsgáztak,, az e 512-es ndk kombájnok

a vid cs/fné/ká/11

1968. július 12.

pénteken az agárdi állami gazdaságban ,,vizsgáztak,, a nagyteljesítményű ndk gyártmányú e-512-es arató-cséplőgépek. a mezőgazdasági gépkísérleti intézet, az agárdi állami gazdaság, valamint az ndk mezőgép és traktor-
ipari egyesülés munka közben mutatta be az agárdon dolgozó három kísérleti kombájnt. az eddigi tapasztalatok kedvezők: a gépek jól beváltak a hazai viszonyok között, átlagos napi teljesítményük 40 hold. vágószerkezetük 5 méter 70 centiméter széles sávot arat. tisztítóművükből 98,5-99,5 százalékos tisztaságú gabona kerül ki, s az aratási szemvesztés sem haladja meg a 0,77 százalékot. mivel a nedves gabonát is jól vágják, a feltételezések szerint napi 16.-20 órás aratásra is alkalmasak lesznek. a szakemberek szerint jövőre további kísérletre szorulnak még az e-512-esek. a bemutatón résztvevő szakemberek egyúttal megismerkedtek a bemutatott kombájnok járulékos gépeivel./mti/

--

bb. 50. huszonöt fokot zuhant a hőmérséklet a mecsek alján

a vid cs/fné/11 ká

1968. július 12.

a mecsek-alján péntekre virradó 25 fokot zuhant a hőmérséklet. csütörtökön még pécs volt az ország legforróbb városa: a dohánygyár kertjében felállított hőmérő 39.2 fokot mutatott: erősen megközelítette a hazánkban eddig tapasztalt legnagyobb meleget: a 41,3 fokot, amelyet ugyancsak pécsen mértek 1950. július 5-én. pénteken hajnalban - az erős szél és az esőzés hatására - 14 fokig hűlt le a levegő, vagyis a pécsi embereknek egyik napról a másikra 25 fokos hőmérséklet-változást kellett elviselniük. különösen a szívbetegek viselték el nehezen a rendkívül gyors időjárási fordulatot. pénteken a mecsek vidékén csendes, áztató eső frissítette fel a mezőket. az aratást éppen a befejező szakaszában érte a változás és a legtöbb helyen átmenetileg abba is hagyták a betakarítást. a kukoricaillesztvények a 12. órában kapták a csapadékot. pénteken - az eső hatására - a ,,furulyázó,, kukoricalevelek kisimultak, hogy minél nagyobb felülettel fogadhassák az életető vizet. a mecseki szőlők ugyancsak felfrissültek, megszünt a levelek és a fürtök fonyadása./mti/

--

18.40/11 k 1952

- 31 -

bb. 52. központi vízminőségi laboratóriumot építenek kiskörén

vid cs/fné/il ká

1968. július 12.

szolnokon, a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság kezdeményezésére pénteken országos vízügyi tanácskozást rendeztek a felsőtiszavidéki és északmagyarországi, a tiszántúli, az alsótiszavidéki és a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság vízminőségi felügyelői részére. a tanácskozáson bejelentették hogy a kiskörénél épülő hatalmas mesterséges tó vízkészletének állandó ellenőrzésére létrehozzák a kisköréi központi vízminőségi laboratóriumot. a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság kezelésében lévő észlelő állomás állandó méréseket, ellenőrzést végez itt és előrejelzi majd a várható szennyeződés mértékét és a védekezési módszereket is./mti/

--

bb. 53. virágzik a fűszerpaprika

vid cs/fné/il ká

1968. július 12.

csongrád megyében kereken 8400 holdon virágzik a táj híres fűszernövénye a szegedi paprika. a pénteken hullott frissítő esők itt különösen jókor érkeztek: most kezdődött ugyanis a terméskötődés. zömmel ilyenkor dől el milyen lesz a termés, és a paprikás körzetben eddig csupán ezer holdat tudtak öntözni. hasonlóan aranyat ért az eső a megyeszerte hervadozó kapásnövények tábláin. a sokhelyütt kiégett legelők ugyancsak felüdültek az esőzés nyomán, de még további csapadék szükséges ahhoz, hogy a jószágállomány majd jóminőségű fűvet találjon./mti/

--

18.55/ju 4 199

bb 54. luxemburgi közlekedési delegáció budapesti

k hbj/-ju ká

1968. július 12.

a malév luxemburgi légitjárata megnyitása alkalmából meghívta magyarországra a. bousser, luxemburgi közlekedési és közmunkaügyi minisztert, p. hammer államtitkárt, légitügyi főigazgatót, valamint r. sietzent, a lux-air vezérigazgatóját. a bousser miniszter által vezetett delegáció pénteken délután érkezett meg a malév luxemburgi járatával és öt napos látogatása alatt a főváros, a balaton és a dunakanyar szépségeivel ismerkedik meg./mti/

--

bb 55. időjárásjelentés

fné-ju ká

1968. július 12.

a meteorológiai intézet jelenti 1968. július 12-én:

melegedő idő

várható időjárás szombat estig: időnkénti felhősödés, valószínűleg eső nélkül. a helyenként még élénk északnyugati, északi szél tovább mérséklődik. a nappali felmelegedés kissé fokozódik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 25 fok körül./mti/

--

17.50

f

bb 56. metilalkohol mérgezés gyanújával 17 sportolót szállítottak a kaposvári kórházba

a vid/ká/mné-ju ká

1968. július 12.

pénteken badacsonyba látogatott a szőnyi kőolajve-
zeték vállalat 17, balatonbogláron nyaraló sportolója. badacsonyi
kirándulásuk során egy magánosnál bort ittak. hazafelé utközben
rosszul lettek, látási zavarok léptek fel, s mire balatonboglár-
ra értek az esti órákban hárman elvesztették eszméletüket. azon-
nal orvosi segítséget hívtak. dr. c. t. i. géza balatonboglári kör-
zeti orvos metilalkohol mérgezés gyanúját állapította meg és
azonnal a kaposvári mentőket hívta. a mentőautók este kilenc
órákor a kaposvári kórház idegosztályára szállították a sporto-
lókat, ahol azonnal orvosi kezelést kaptak.

21st

f

-34-

- v é g e

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.
P a r t a m e n t

1968. július 13.

bkk. 1. péter jános beszéde

gy/lm/zs/bs

1968. július 13.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk péter jános
külgügyminiszter beszédét, amely szombaton délelőtt hangzik el
az országgyűlésen.

a beszéd szövege f e l o l d á s i g e m b a r g ó s!

x x x

a nemzetközi helyzet legújabb változásai, a magyar nép-
köztársaság külpolitikai erőfeszítései kellően indokolják a
kormány javaslatát, hogy ezt a külpolitikai beszámolót az
országgyűlés iktassa tárgysorozatába. beszámolómban ezekről a
legújabb változásokról szól és azokról a külpolitikai vál-
lalkozásokról, amelyekkel ezeket a változásokat - lehetőse-
geink határai között - segítjük kedvező irányba terelni.

röviden és egyszerűen így lehet összefoglalni a nemzet-
közi változások lényegét: az utóbbi hónapokban számos jel azt
mutatja, hogy újra közeledünk a nemzetközi vitás kérdésekre
vonatkozó tárgyalások lehetősége, a fegyveres konfliktusok po-
litikai megoldásának a keresése felé.

ezt megelőzően, évek óta a nemzetközi viszonyok bonyo-
lulttá válásának a növekedéséről, a feszültségek fokozódásá-
ról beszéltünk. sőt, illetékes hivatalos nyilatkozatok mind-
két oldalról kezdtek már a termonukleáris háború növekvő ve-
szélyét is emlegetni.

a második világháború óta több ilyen hullámnak vol-
tunk már részesei, tanúi és mozgatói. a feszültségek és
enyhülések hullámzásaira vonatkozó tapasztalataink össze-
gezése segíthet a mostani változások megítélésében és ezek
között az eligazodásban.

/folyt. köv./

21. 30/1u

-1-

f